

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 232.
1938. október 15., szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradul Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periódice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

Magyarország biztonsági intézkedéseket fogantatosított Csehszlovákiával szemben

A négy nagyhatalomhoz fordul Magyarország. — Az általános védkötelezettség bevezetését tervezi Anglia

A csehszlovák külügyminiszter tárgyalásai Hitlerrel

London. (Reuter.) Az angol közvéleményre meglepetésként hatott a komáromi tárgyalások megszakadásának híre. A müncheni egyezmény előírja, hogyha Budapest és Prága között a közvetlen tárgyalások nem vezetnek eredményre, úgy a négy nagyhatalomnak újra össze kell ülnie. Az értekezlet egybehívására a kezdeményezés Angliát illeti meg, de nem tartják kizártnak, hogy egy másik nagyhatalom kezdi meg ebben az irányban a kezdeményező lépést.

Londonban tisztában vannak azzal, hogy a négyhatalmi értekezletnek sürgősen tárgyalnia

kell a csehszlovákiai magyar népcsoport ügyét, annál is inkább, mert a többi népcsoport ügye már tisztázást nyert.

Londonban úgy tudják, hogy a jövő hét első napjaiban a Londonba hazatérő Chamberlain megteszi a szükséges lépéseket a négyhatalmi értekezlet egybehívására.

Egyes angol lapok arról adnak hírt, hogy az angol kormány diplomáciai úton lépéseket akar tenni Prágában és Budapesten, hogy a két kormányt rávegye újabb közvetlen tárgyalások felvételére.

Ejszakai minisztertanács Budapesten

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar kormány tagjai csütörtökön éjszaka fél 12 órakor minisztertanácsra ültek össze, amelyen résztvettek a Komáromból hazaérkezett Kánya és Teleki miniszterek is. A minisztertanács éjszaka két óráig tartott és azon részletesen megbeszéltek a komáromi tárgyalások megszakítása folytán előállott új helyzetet, valamint

az ország katonai biztonságát célzó további intézkedéseket.

A szlovákiai magyar kisebbség vezetőinek memoranduma

Jaross Andor, Eszterházy János gróf, Szilasi Béla és Vozári Aladár, a csehszlovákiai magyar népkisebbség vezetői, a tegnapi komáromi tárgyalások során memorandumot nyújtottak át Tiso dr. szlovák miniszterelnöknek. Ez a memorandum hivatkozik arra, hogy miután a tárgyalások folyamán a szlovákok külön képviselik nemzetj érdekeiket, tegyék lehetővé, hogy a magyar kisebbség képviselői is helyet kapjanak a szlovák kiküldöttek mellett. A memorandum hivatkozik a müncheni egyezményre, amely lehetővé teszi, hogy valamilyen nemzetiség az önrendelkezési jog alapján intézze saját sorsát.

Budapest. (Rador.) A Magyar Távirati

Iroda a komáromi tárgyalások megszakításáról a következőket jelenti: A magyarok örömmel vették tudomásul az autonóm szlovák kormány megalakulását, mert azt remélték, hogy a tradicionális barátság, amely a két népet egymáshoz fűzi, meg fogja könnyíteni a békés megoldást. Ez a remény azonban nem teljesedett, mert a szlovák kormány nem más mint a prágai kormány mandátáriusa és elfogadhatatlan feltételeket terjesztett elő. Ezenkívül a szlovák és kárpátaljai új kormányok alkotmányi helyzete nincs még tisztázva és így nem lehet tudni, hogy van-e felhatalmazásuk területek átengedésére. Ez kényszerítette a magyar delegációt arra, hogy a müncheni négyhatalmi bizottsághoz forduljanak.

Hazaküldik Prágából a szudétanémeteket

Prága. (Rador.) Hivatalos helyen kijelentették, hogy a szudétavidékről elmenekültek faji és valláskülönbőség nélkül kötelesek visszatérni lakóhelyeikre. Erre azért van szükség, hogy a belföldi munkapiacot felszabadítsák és hogy az újjáépítés munkáját szolid alapokra fektessék. A prágai kormány elismeri a politikai menekültek menedékjogát, de esetenként felfüggeszti azt és csak azokra vonatkoztatják, akiknek visszatérése életveszéllyel járna.

Továbbra is hajlandó a tárgyalásokra a csehszlovák delegáció

Komárom. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Dürsánszky a szlovák kormány helyettes elnöke a komáromi tárgyalások megszakítása előtt kijelentette az újságíróknak, hogy a csehszlovák delegáció vezérével a nemzetiségek önrendelkezési jogát. Nézeteltérés támadt a két delegáció között abban a tekintetben, hogy az 1910-i vagy pedig az 1930. évi népszámlálás adatai képezik a tárgyalások alapját. Magyarország 11270 négyzetkilométernyi területet követelt, amelyen 1 millió 120 ezer szlovák, 658 ezer magyar és 40 ezer zsidó él. Ezenkívül követelték a Kárpátaljától 1980 négyzetki-

méternyi területet 218 ezer lakossal, köztük 96 ezer magyarral. A csehszlovák delegáció felajánlott 5574 négyzetkilométert Szlovén-szlovákia 378 ezer lakossal, akik között 44 ezer a szlovák és 210 négyzetkilométert Ruszinszlovákia 17 ezer lakossal. Az a terület, amelyet a csehszlovák delegáció felajánlott magában foglalja Komárom egész környékét és egy hosszú csíkot a határmentén. Magától értetődő, hogy a csehszlovák delegáció készen áll a tárgyalásokra és nem zárkózik el kisebb módosításoktól. A szlovák javaslat elfogadása esetén Szlovén-szlovák területén 350 ezer magyar maradna. éppen any-

nyi, mint amennyi szlovák élne magyar területen. Szlovén-szlovákban a magyar kisebbség minden jogát megkapja, de csak abban az esetben, ha a magyar kormány is biztosítja ezt a jogot a szlovák kisebbségeknek.

Mélységes oszond Komáromban

Komárom. (Rador.) Komáromban nem maradt más a delegációkból mint Bródy ruszinszlovák külügyminiszter és Bacsinszky, aki Eszterházy Jánossal folytatja tanácskozásait. A magyar delegáció távozása után a komáromi prefektus rendeletet adott ki, amelyben foglalkoztatást helyez kilátásba azok részére, akik kisebbségi nemzetiségű zászlót vagy magyar nemzetiszíni jelvényeket tűznek ki.

A francia sajtó feltűnésteltető híradsálat

Páris. Rador. A magyar-csehszlovák tárgyalások megszakításáról a Petit Parisien a következőket írja: A Csehszlovákiaira gyakorolt nyomás nem találkozik Németország tetszésével, mert Németország ellenzi a magyar-lengyel közös határt. A német-cseh egyezmény ugylátszik nem engedélyezi, hogy Magyarország nagyobb területeket vegyen el Csehszlovákiaától. Az olasz sajtó éles állásfoglalása Anglia és Franciaország ellen ugylátszik azzal magyarázható, hogy Olaszország nagyon el van keseredve, mert Németország felhecsülhetetlen előnyökhöz jutott Közéneuropában és veszélyeztetett az olasz befolyású zónákat.

A Jour szerint a német hírodalom titokban támogatja a csehszlovák ellenállást és könnyen lehetséges, hogy a müncheni négyhatalmi konferencián ki fog robbanni az elégedetlenség, mert csak egyeseknek érdekeit tartják szem előtt. A magyar követeléseket főként Mussolini támogatta és így Berlin és Róma között megegyezésnek kell létrejönni ha eredményt akarnak elérni. A France Press megállapítja, hogy miután Csehszlovákia elvették a gazdasági ipari vidékeket nem kényszeríthetik, hogy lemondjon a legjellegesebb vidékeiről.

Magyar biztonsági intézkedések

Budapest. Rador. A nagyvezérkar egyik tagja közölte a sajtóval, hogy a magyar kormány részéről eddig fogantatosított katonai intézkedések a legcsekélyebb biztonsági rendszabályokat elégitik ki, amelyek mulhatalanul szükségesek a csehszlovák kormány katonai mozdulatainak ellensúlyozására.

Prága. Rador. Durcansky, a szlovák kormány tagja kijelentette a sajtó munkatársainak, hogy még egy kísérlet történik a közvetlen magyar-szlovák tárgyalásokra, mielőtt a kérdés megoldására a nagyhatalmak közbenjöttét igénybe vennék.

Az angol álláspont

London. A komáromi tárgyalások megszakítása Londonban minden más kérdést háttérbe szorított. Az angol külügyi hivatalban pénteken egész délelőtt tanulmányozták a magyar kérdést, a magyar kormány komáromi nyilatkozatát és a müncheni négyhatalmi egyezményt, annak eldöntésére, hogy

Magyarország ügye milyen körülmények között rendezhető hamarosan.

Az a kérdés, hogy összejöhet-e vajon a négy müncheni nagyhatalom kormányfője ismételt tárgyalásra, vagy a berlini nagyköveti tanács elé utalják az ügyet. Jól értesült diplomáciai körökben megállapítják, hogy

CORSO MA: GOLDWYN FOLLIES

Szines filmremek. Tökéletes hangleadás és különleges színes vetítés.

a magyar kormány a négy nagyhatalom döntését kívánja a vitás kérdésben.

A berlini nagyköveti tanácsot a vitás kérdések rendezésére szervezték meg és három hónap eltelte után a magyar kormány igényelheti a négyhatalmi konferenciát, viszont a három hónap eltelte előtt a kérdés tárgyalására a berlini nagykövetség tanácsa az illetékes.

A nehézségeket csupán az okozza, hogy a nagyköveti tanácsban a csehek is képviselve vannak, már pedig a magyaroknál aligha lehet azt kívinni, hogy olyan fórum elé vigyék az ügyüket, amelyben a cseheknek képviselőjük van és a magyarok nem vehetnek részt a tanácskozásokon.

Az angol külügyi hivatal most ezt a kérdést igyekszik áthidalni s pillanatnyilag a legfőbb gond

Varsó Prágát teszi felelőssé

Varsó. A Paf jelentése szerint az a hír, hogy Jugoszlávia Varsóban és Rómában a közös lengyel-magyar határt ellenző lépéseket tett, minden alapot nélkülöz. Hasonló intervenció nem történt és mint azt Belgrádból jelentik nem is áll Jugoszlávia szándékában, hogy olyant tegyen.

Varsó. A lengyel sajtó a komáromi tárgyalások megszakításáért

Prágát teszi felelőssé.

Hangsúlyozzák a lapok, hogy a magyar követeléseket úgy Lengyelország, mint Olaszország támogatja.

A lengyel főváros központjában ma a nemzeti egyesülés pártja röpcédulákat osztogatott, amelyben népszavazást követelt valamennyi lengyel területen és ezeknek a területeknek azonnali visszaadását kívánják.

Követelik a lengyel-magyar közös határt.

Hangsúlyozzák, hogy a lengyel határokat a lengyel nagyhatalom fogja megrajzolni, nem pedig nemzetközi paktumokozás.

Budapest. A magyarországi szociáldemokrata párt

memorandumban fordult a világ valamennyi szociálista pártjaihoz és felhívta figyelmüket a magyar kérdés támogatására.

A memorandum hangsúlyozza, hogy Münchenben nemcsak a szudetavidék elcsatolását határozták el, hanem a magyar és lengyel területek hasonló rendezésének szükségességét is kimondták. Hangoztatja a memorandum, hogy nem lehet elzárkózni a magyar követelések teljesítése elől és kéri a világ szociálistáit, hogy hasonló álláspontra helyezkedjenek és támogassák a magyar feljogást.

A Reuter ügynökség cseh forrásból azt a jelentést kapta, hogy

erős gépesített csapatok vonulnak előre a Vág-völgyében.

Párisi jelentés szerint a francia sajtó ugyan csak vezető helyen számol be a tárgyalások megszakításáról. A francia közvélemény nagy része nem foglal állást a magyar követelésekkel szemben, csupán csak

a csehbarát lapok emelnek tiltakozást, mint írják, a cseh állam újabb megcsorbitása ellen.

Francia politikai körökben jó benyomást keltett, hogy a magyar állam tartózkodott minden érvényi akciótól és, hogy a négyhatalmi döntés alá veti magát.

Magyar diplomáciai lépések

Budapest. A déli lapok a komáromi tárgyalások megszakításával foglalkozva erőlyes hangon visszautasítják a csehszlovák ajánlatot és

helyeslik a magyar kormány eljárását, valamint azokat az intézkedéseket, amelyeket a magyar kormány az ország katonai biztonságáért érdekében határozott el.

A magyar közvélemény lehetetlennek tartja, hogy az állig felfegyverkezett csehszlovák hadsereg szemben Magyarországra továbbra is védelem maradjon. Megelégedéssel mutatnak rá a lapok arra, hogy

arra irányul, hogy a magyar kérdés rendezésére a megfelelő formákat megtalálják.

Maga Halifax lord külügyminiszter teszi meg még a mai nap folyamán ebben az ügyben a megfelelő lépéseket.

Minden valószínűség mellett szól, hogy az angol külügyminisztérium álláspontját még pénteken este közölni fogják és ekkorra várják Halifax külügyminiszter megnyilatkozását is a magyar kérdésben. Ami a kérdés érdemét illeti, meg kell állapítani, hogy Anglia a magyar ügyet támogatja. Lengyelország és Olaszország fenntartás nélkül támogatják a magyar igényeket és

csakis abban az esetben hajlandók a cseh határokat garantálni, ha a magyar kérdés teljes rendezést nyer.

megtörténtek az első diplomáciai lépések is a komáromi tárgyalások megszakításával kapcsolatban.

Darányi Münchenben

München. Darányi Kálmán, volt magyar miniszterelnök, a budapesti német követel együtt repülőgépen pénteken Budapestről Münchenbe utazott, ahol a Vezér-palotában kihallgatáson jelent meg Hitler kancellárnál. A kihallgatás közel egy óra hosszat tartott.

Ugyancsak müncheni jelentés szerint Chalkowsky csehszlovák külügyminiszter a müncheni „Négy évszak” szállodában ismét megbeszélést folytatott Ribbentropal. Egyébként a vezérkancellár Ribbentrop jelenlétében fogadta Darányi volt miniszterelnököt, akivel

a csehszlovákiai magyar kisebbségekről tárgyalt.

A Berliner Tageblatt hangsúlyozza azon meggyőződését, hogy nagyon súlyos vitás kérdésekben is, mint például a komáromi tárgyalások megszakadása, a népek önrendelkezési jogának kell irányadóul szolgálnia. Hangsúlyozza a lap, hogy Prága helyzete igen tanulságos és hogy Prágában kezdik már felismerni: milyen súlyos tévedéseket követtek el.

Prága. A Prager Abendzeitung jelentése szerint a közkegyelmi rendelet értelmében október 20-ig szabadon engedik a magyar politikai foglyokat, tekintet nélkül arra, hogy magyar vagy pedig csehszlovák állampolgárok az illetők.

A csehszlovák külügyminiszter Hitlernél

München. (Rador.) Péntek reggel Chalkowsky csehszlovák külügyminiszter Masaryk követségi tanácsos kíséretében Münchenbe érkezett. Kilenc órakor Ribbentrop báró külügyminisztert kereste fel Schmidt követségi tanácsos társaságában. Csaknem dél volt már, amikor Hitler is Münchenbe érkezett. Előbb Ribbentropot, később Chalkowskyt fogadta, akikkel a délutáni órákig tanácskozott.

Későbbi jelentés arról számol be, hogy Hitler birodalmi vezér a kora délutáni fogadta kihallgatáson Chalkowszky külügyminisztert. A beszélgetés során a csehszlovák külügyminiszter biztosította a birodalmi vezért arról, hogy Csehszlovákia Németországgal szemben lojális magatartást fog tanúsítani. Hitler megelégedéssel vette tudomásul ezt a közlést, majd sajnálkozását fejezte ki, hogy a csehszlovákiai magyar kisebbség ügye még nem talált megoldást. Kifejezést adott annak a reményének, hogy sikerül majd ebben a kérdésben is hamarosan kielégítő megoldást találni.

A pénteki berlini lapok prágai hírek alapján arról írják, hogy Chalkowszky, az új csehszlovák külügyminiszter németországi utjának befejezése után rövid időn belül Varsóba, majd Budapestre is ellátogat, hogy a lengyel illetve a magyar politikai körökkel is tisztázza a jószomszédi viszonyt. Ez az értesítés egyelőre

A magyar kormány ugyanis még az éjszaka folyamán értesítette a müncheni értekezleten résztvevő kormányfőket arról, hogy

a tárgyalások a prágai kormány állásfoglalása miatt megszakadtak.

Hasonló értesítés ment a lengyel kormánynak is. Ezekben a közlésekben a magyar kormány kifejezésre juttatta, hogy

fenntartja magának a jogot az ország érdekeinek védelmére szükséges intézkedések megtételére.

Egyben pedig várják, hogy a négyhatalmi értekezlet meghozza ebben a kérdésben döntését, amire annál inkább is szükség van, mert ez elengedhetetlenül szükséges az európai béke érdekében.

Horthy Miklós kormányzó ma délután fél 1 órakor kihallgatáson fogadta Imrédy Béla miniszterelnököt, aki az időszerű kormányzati kérdésekről tett jelentést. A magyar kormány tagjai este 6 órakor újabb minisztertanácsra ültek össze.

re fenntartással fogadandó.

Páris. A francia közvélemény előterében Chalkowszky cseh külügyminiszter németországi látogatása és a komáromi tárgyalások megszakadása áll. Mindenütt az a benyomás, hogy ez a két esemény szoros összefüggésben áll egymással. A cseh propaganda soha nem működött olyan erővel, mint most, pénzük van bőven és a magyar álláspont a francia sajtóban sehol sem tud kifejezésre jutni.

München. (Rador.) Hitler kancellár és Chalkowszky csehszlovák külügyminiszter között a tárgyalások ma délután 12 órakor kezdődtek meg és egy és egy negyed órán át tartottak. Német hivatalos körökben leszögezik, hogy a megbeszéléseken csak a két országot érintő kérdések kerültek napirendre. A megbeszéléseken német részről Ribbentrop külügyminiszter és Von Keitel tábornok, a nagyvezérkar főnöke, míg csehszlovák részről Maszny, Csehszlovákia berlini nagykövete volt jelen.

Csáky gróf Rómában

Róma. (Rador.) Csáky gróf a magyar külügyminiszter kabinetfőnöke ma repülőgépen Rómába érkezett. Utazását Villányi báró quirináli magyar követ Ciano olasz külügyminiszterrel folytatott megbeszélésével hozzák kapcsolatba. Villányi báró behatárolta megvitatta Csano gróf olasz külügyminiszterrel a megszakadt magyar-csehszlovák tárgyalások ügyét.

Franasoviol nagykövet Beck külügyminiszternél

Varsó. (Rador.) Varsóból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta Franasovici Richardot, Románia varsói nagykövetét.

Az angol védkötelezettség kérdése

London. Az angol sajtó vezetőhelyen foglalkozik Sir John Simon kincstári kancellárral, beszédével és

helyesli az angol kormánynak azt a felfogását, hogy sürgősen be kell vezetni az általános védkötelezettséget. Rámutatnak arra, hogy nem szabad megvárni egy esetleges újabb válság kitörését.

A lapok különben megírják, hogy Cham-

CORSO: 8 mérs. helyárak. 5, 7.15 és 9.30. Telefon: 20-85

Nem vigjáték! Nem operett! Nem revü! Hanem mind ennél több, mert minden benne van!

Goldwyn Follies

Szines film. Vera Zorina, Helen Jepson, Ritz Brothers és Charlie, a beszélő bábu

Berlin miniszterelnök az elmúlt válság alatt 6 és fél kilót fogyott. Orvosai a súlyvesztését jelentékenynek tartják.

London. (Rador.) Az angol hadügyminiszterium németeken hivatalos közleményt adott ki, amelyben bejelentette, hogy a szárazföldi haderő egységeiből a nagyobb és fontosabb ipari központok megvédésére léghaderő és védőosztagokat szerveztek. A katonaságot erre a célra az illető vállalatok személyzetéből sorozták be.

Németország légi egyezményt ajánlott fel Angliának

London. Az Evening Standard diplomáciai levelezője rendkívül érdekes cikket közöl arról, hogy Ribbentrop német külügyminiszter légi egyezményt ajánlott fel Angliának, még pedig 2:1, esetleg 3:1 arányban a német léghaderő javára. Német részről ezt az arányt azzal indokolják, hogy Németországnak több iránybeli légitámadásra kell felkészülnie, míg Angliának csak egy irányból kell várnia az esetleges támadást. Anglia nem fogadta el ezt az ajánlatot, mert brit részről hangsúlyozzák, hogy az ország légi politikájának alapja az ugynevezett Baldwin-elv, amely szerint Angliának legalább olyan erős léghaderővel kell rendelkeznie, mint bármelyik másik országnak, amely Angliát fenyegetheti.

Berlin. (Rador.) A német csapatok néhány órai megszállás után kiűritették a tévedésből megszállott Policzky csehszlovák falut, amely Morávia északi részén fekszik és amelynek 4500 lakosa között mindössze 100 német van. A megszállás azért történt, mert a térségben hibásan volt feltüntetve a határ.

Berlin. (Rador.) Minthogy a Berlinben élésező nemzetközi bizottság megállapítása szerint a szudetavidéken a népszavazás teljesen feleslegessé vált, az 1200 főt kitevő angol Irontharcos, akiket a népszavazás idejére a szudetavidékre küldtek, péntek reggel utasítást kapott a hazatérésre. A mozgósítás és az

Berlin. (Rador.) A Reuter hírszolgálati ügynökség jelenti: A külügyminiszterium egyik magasrangú tisztviselője kijelentette, hogy az afrikai német gyarmatok ügyét tárgyalások által meglehetősen oldani. Feleletként pedig Pirow a délafrikai szövetség hadügyminiszterének kijelentésére, a következőket mondotta: Olyan sokat beszéltek már nekünk fegyveres védelemről — főleg Prágából — hogy ilyen kijelentéseket már nem is veszünk olyan tragikusan.

ellátás eddig felmerült költségeit az angol kormány viseli.

A Havas ügynökség szerint valamennyi csehszlovák lap foglalkozik azzal az elterjedt hírrel, hogy a cseh szabadkőműves páholyok valamennyije feloszlik az állam kül- és belpolitikai változása következtében.

Cseh korlátozó intézkedések

Prága. (Rador.) Hivatalosan közlik, hogy a kormány az értékpapirokkal való üzérkedés megakadályozása céljából elrendelte, hogy a belöldi vagy külföldi részvénytulajdonosok, kölcsönkötvénytulajdonosai értékeiket kötelesek november 21-ig a nemzeti banknál bejelenteni és azokat csak különleges engedéllyel szállíthatják külföldre. A kihágásokat 60 ezer csehekronáig terjedő pénzbírsággal, vagy börtönbüntetéssel sújtják.

Prága. Párkány dr., Kárpátalja legutóbbi kinevezett kormányzója az új ruszin kormány megalakulása után egyhónapi szabadságot kért Bródi miniszterelnöktől. Ezalatt valószínűleg rendezik az alkotmányjogi kérdéseket és így a kormányzó működése feleslegessé válik. A ruszin kormány egyben tagja lesz a prágai kormánynak is és így a koalíciós kormány tagjává fog állni.

Öfelsége irányítása alatt folyik a hadfelszerelés munkája

Bucurestiből jelentik: A Semnalul megfigyelésekkel kísérve Öfelsége a király elnöklése alatt legutóbb tartott minisztertanács lefolyását, azt írja, hogy a tanulmányozás alá vett kérdések a következők voltak: 1. A hadfelszerelési tevékenység kiszélesítése és az ehhez szükséges eszközök előteremtése. 2. A szigorúan nemzetvédelmi szállítások megszervezése. 3. A hadfelszerelési gyárak tevékenysége.

A hadfelszerelés munkája új korszakba lépett. Alkalmazzák a gyárak tevékenység-

nek fejlesztésére irányuló rendszabályokat, hogy a háború idején szükséges termékeket előállítsák.

Miron Cristea pátriarka-miniszterelnök ma délután Sinaiába érkezett. Kisérétében tartózkodott Magureanu miniszterelnökségi államtitkár. Ugyancsak délután Sinaiába indult Vlăhide miniszterelnökségi vezértitkár.

Armand Calinescu belügyminiszter ma megbeszélést folytatott Mironescu királyi tanácsossal.

Ciuperca tábornok az új hadügyminiszter

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közli: Az 1938. október 12-én Sinaiában Öfelsége elnöklése alatt tartott minisztertanács, amelynek főpontját a hadfelszerelés képezte. Glatz Alexandru tábornok, a nemzetvédelmi miniszterium államtitkára beadta lemondását. Argeșeanu Gheorghe nemzetvédelmi miniszter miután úgy vélte, hogy az államtitkár ténykedéseinek következményeit ő is viselni tartozik, benyújtotta lemondását.

Öfelsége mindkét lemondást elfogadta. Új hadügyminiszterré Ciuperca hadosztálytábornokot nevezték ki, míg az újonnan megalapított hadfelszerelési miniszterium vezetője Iosif Iacobici hadosztálytábornok lett. A hadügyminiszter és a hadfelszerelésügyi miniszter október 14-én Miron Cristea dr. pátriarka, miniszterelnök jelenlétében a Pelisor-kastélyban Öfelsége kezébe letette az esküt.

Amerikai közbenjárás a palesztinai zsidó bevándorlás érdekében

London. (Rador.) Az Egyesült-Államok kormánya felhívást intézett az angol kormányhoz és ebben kérte, hogy támogassa a zsidó bevándorlást továbbra is Palesztinába.

Ezzel kapcsolatban a Daily Telegraph azt írja, hogy a palesztinai zsidó bevándorlás nem oldaná meg a menekült közép-európai zsidó problémáját, mert ennek következménye Palesztina túlnépesedése lenne.

Ratzinsky londoni lengyel nagykövet tegnap látogatást tett a külügyminisztériumban és felvilágosítást kért az angol kormány magatartásáról a palesztinai eseményekkel kap-

csolatban. Egyben aggodalmát fejezte ki arról, hogy a jelen körülmények megakadályozzák a lengyelországi zsidók palesztinai bevándorlását.

Jeruzsálemi köröknek az a meggyőződése, hogy a brit főmegbízott hazatérése után a palesztinai események más fordulatot fognak venni. A fölkelők tevékenysége érezhető módon megélénkült és látható, hogy törekvésük odairányul, hogy a hivatalos hatóságokat védekezésre kényszerítsék. A zsidók körében attól tartanak, hogy az iraki külügyminiszternek londoni tanácskozása azt eredményezhetné,

hogy a zsidóság Palesztinában kisebbség maradjon. Az a vélemény alakult ki, hogy ilyen irányú javaslattal szemben a legelkeseredettebben fognak tiltakozni. Az új csapatereősítések megérkezése után a kezdeményezést a katonaság ragadja majd magához és rendszeres hadjáratot elfoglalja Palesztina egész területét. Haifába tegnap új csapatok érkeztek hajón.

Több angol lap azt a hírt közölte, hogy a jeruzsálemi főmufti személyesen utazik Londonba, hogy ott tárgyalásokat folytasson. A főmufti azonban nem volt hajlandó a személyes elutazásra, hanem Musa Alami az iraki külügyminisztert bízta meg képviselővel. Musa Alami tegnap el is utazott Londonba, hogy a vezetőkörökkel megkezdje a tárgyalásokat.

Nagyarányu fegyverkezési tervet valósít meg Roosevelt

Washington. Roosevelt, az Egyesült-Államok elnöke kijelentette, hogy az elmúlt év eseményei, amint a külállamok fegyverkezéseiről érkezett tájékoztatók mutatják, szükségessé teszik új nemzetvédelmi munkaterv tanulmányozását. Az elnök nem hocsátkozott részletekbe, de jól értesült körök tudni vélik, hogy az új munkaterv különböző hadianyagok és repülőgépek gyártásának fokozását célzó elképzeléseket ölel fel.

Ujabb washingtoni jelentések szerint Roosevelt elnök a Fehér Ház sajtóértékesítőjén szintén hangsúlyozta, hogy az Egyesült-Államok nemzetvédelme új, alapos vizsgálatot igényel. A jövő év költségvetése csak azután állítható össze, hogy ezeket az új szükségleteket számbavették és felbecsülték. Ezeknek a rendszabályoknak alkalmazása már egy éve időszerű, de a múlt havi események behizonyították, hogy semmiféle halasztásnak nincs helye.

Amikor Roosevelt kijelentése nyilvánosságra került, az Egyesült-Államok hadseregének magas rangú tisztjei kijelentették, hogy a legnagyobb arányú fegyverkezési terv már készen is áll. Az államok haderejének új ágyukra, robbanóanyagokra és gépkocsikra van elsősorban szüksége. A légvédelmi hiányok pótlása legalább 30 millió dollár új befektetést igényel.

URANIA 3-kor mérsk., 5, 7.15 és 9.15 órákor!
Tel.: 12-32

Ha jól akar mulatni, nézze meg
Harold Lloyd
a híres „Ó”, bombasláger vigjátékát:
Nem félek senkitől

Minden bűjút, gondját elfelejti.

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári áron. Október hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket. SZABÓ ALBERT
A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk. üveg és porcellán nagyáruháza.

ATHÉNI MENÜ

Hirtelensült polip
Vágott hús szőlőlevélben
Porcukorral kevert kávé
Gyantás bor

Athén. A legnagyobb athéni napilap, a PROTA szerkesztőségének politikai főmunkatársa: Georges Drossos vitt el egy igazi athéni kiskocsmába, hogy megismerhessem Athénban azt, ami „nem szerepel a Baedekerben.“

Elragadó hely. „Taverna Lainos“ a görög kocsmá neve, az Agiou Meletiou-uccában van, egy szűk kis közben, ahová aligha téved idegen.

Helyi szokás szerint

legelőször a konyhába megyünk.

A vendégek itt választják ki a vacsora-menüt. Nem az étlap üres szavai az irányadók, hanem az in-csiklandó valóság. Széles asztalon sorakoznak egymás mellett a nyers husdarabok, számtalan hal-fajta, rákok, polipok, színes szósok, hideg előételek. A vendég hosszasan szemlélődik, képzeletben sorra kóstol mindent, aztán alapos megbeszélést tart a kocsmárosal az elkészítés módja felől.

A fontos tárgyalás után belépünk a fehérfalú, színes ablakokkal tarkított, oszlopos terembe, amelynek egyik részén magas emelvény áll. Egy-más hegyén-hátán állnak az asztalok. Olyan zsúfolt a terem, hogy kétszemélyes asztalnál hatan is ülnek. A pincérek alig tudnak közeledni.

Körülnézek. A kiskocsmában a legelőkelőbb közönség ül. Dél előtt, a régi parlamenttel szemközti divatos étteremben, ahol a görög politikai és irodalmi élet tényezői ebédeltek, ahol tényleges és exminiszterek ültek mindenfelé, láttam hasonló közönséget. Itt megtalálom ráadásul az athéni diplomáciai kar számos tagját is. De amíg ott a luxus-hotelek merev eleganciájának tónusa uralkodott, addig itt

zeng a kacagás, gyöngyözik a dal.

Majd minden asztalnál együtt énekelnek a muzsikussal és egyre-másra rendelik a nótákat. Közben persze sűrűn koccintanak a nehéz számoszi borral meg a különös ízű „recsiná“-val.

A bort félliteres bádorgmércében szervirozzák. A csücskös szélű, kék mércéből aranyárga és sötétpiros folyadék ömlik a poharakba. Amikor először kortyintok a recsinából, az az érzésem, hogy — furdósó-oidatot iszom. De azután rájövök az izére. A

mazsolával és gyantával fűszerezett bor

kesernyés, fenyő-aromáját nagyon meg lehet kedvelni. Itatja magát, ahogyan nálunk mondják. A görögök szerint rendkívül egészséges és soha sem okoz „katzenjammer“-t.

A pincér már hozza is a vacsoránkat. Első fogásnak

hirtelensült polipot

kapunk. A németek nem merik megkóstolni, az én paprikán edzett gyomrom jól bír mindent. Utána rózsaszín apró hal következik, olajban sültve. Kifűtött. A következő fogás nemzeti étel: dolmadesnek hívják, olyanféle, mint a mi töltöttkáposztánk, de

a vágott húst szőlőlevélbe csomagolják

és sárga mártással öntik le. Gyümölcs fejezi be a vacsorát. Jégdarabok között találják a pom-pás barackokat, almákat. Külön meg kell említeni a remek görög kenyeret. Formája, mint az óriás debreceni perec, belül roppant könnyű, finom kiflítésű, kívül valamilyen apró — kanári-eledelhez hasonló — magot sütnék rá, ami különös, jó ízt ad a tészának. Melegen adják asztalra.

Vacsora közben feldől egy pohár bor. A görög újságíró és a zeneszerző nyomban belepacs-koltak az abroszon szétfolyó nedvességbe és az után —

homlokukra kenték a bort.

Csodálkozó tekintetere elmagyarázták, hogy ez náluk népi babona és szerencsét jelent. Ennek kapcsán elsoroltak még egy sor görög népi babonát, ilyeneket:

Leány csak ugyanazon a kapun vagyajtón jöhet ki egy házból, illetve lakásból, amelyen be-ment, másként nem megy férjhez.

Ha valaki beszéd vagy gondolkodás közben a homlokára csap: rögtön utána gyorsan,

a tarkóját is megüti,

nehogy kiüsse az esztét a fejéből . . .

Ha ketten egyszerre mondanak valamit: gyorsan valami piroshoz kell hozzányulni, — ruhadarabhoz, butoradarabhoz, falhoz, csak az a fontos, hogy piros színe legyen. Ha nincs piros holmi az illetők közelében: nem lesz szerencsájük, ha van: szerencsések lesznek azon a napon.

Ha szerelmespár meglátja az ujhódat:

aranyat kell megfogniok,

de mindegyiknek olyan aranytárgyat, amelyet a másik visel. Ha ezt megteszik: egymáséi lesznek.

Ha gyereket dicsérnek: megköpökdikő nehogy elkiabálják ereinyeit.

Feketekávé fejezi be a vacsorát. Erős, de szá-munkra túl édes a görög kávé. Megtudom, hogyan

készül: a finomra őrölt kávé

csaknem ugyanannyi porcukorral keverik el és leforrázzák, együtt főni hagyják. A tejeskávéba egy tojássárgáját is tesznek.

Később a dolgozó emberek munkabeosztása iránt érdeklődöm. Kiderül, hogy a görög szellemi munkások így élnek: délelőtt 10-től 1-ig dolgoznak, akkor elmennek ebédelni, délután 3-tól este 8-ig alszanak, 8-tól éjjel 11-ig megint dolgoznak, aztán mennek vacsorázni. Ezt a számunkra furcsa időbeosztást természetesen a forró klíma teszi szükségessé.

Vacsora után asztalunkhoz jönnek a muzsikusok. Hármannak: egy gitáros, egy hegedűs és egy harmonikás. Igazi művész mindegyik. A harmonikás olyan művészi füttykoncertet ad műsorom kívül, hogy a taps majd szétveti a falakat. Az egész terem majdnem minden dalt együtt énekel a zenészekkel.

Magával ragadó vidámság, szertelen jókedv önti el a füstös, zsúfolt helyiséget. Egyre-másra vándorolnak a bankók a zenészekhez, akik mind nagyobb lendülettel muzsikálnak és hol ennél, hol annál az asztalnál hajtanak fel egy-egy feljűk nyújtott pohár bort. Ömlik az édes számoszi nedv és a kesernyés recsina, harsog a nóta, a nevetés.

RÓNAY MARIA

Bélyegekkkel mentik meg Szent Ilonát, Napoleon egykori börtönét

Páris. Franciaország siet segítségére Napoleon egykori börtönőrei leszármazottainak . . .

Mill lelkész, a kis Szent Ilona szigeten az anglikán egyház és Nagybritánia legfőbb képviselője, ezzel a megnyugtató eredménnyel távozott a minap a francia postaügyi minisztériumból. Az angol pap a párisi minisztériumban néhány ezer ember többéves nélkülözését szüntette meg és

valószínűleg hosszú időre megmentette Szent Ilona szigetét.

. . . Napoleon császár emlékei közül talán legérdekesebb az az iskolás füzet, amelynek utolsó lapjára tizenhat éves korában a brienni hadiiskolában a későbbi nagy hódító, akkor még szegény és ismeretlen kis kadét, ezt a jegyzetet írta: „Szent Ilona. Kis sziget az óceánban“. Akkor még nem tudta, hogy a kis sziget fényes és kalandos pályájának tragikus végét jelenti . . . Azután néhány évtized múlva Lipcse, Elba és Waterloo után a nagy korzikai kalandort leghatalmasabb ellenfele, Nagybritánia számította az óceán angol birtokában lévő parányi pontjára, Szent Ilonára. A francia „gloire“ nagy megtestesítője szigorú őrizetben és mégis tragikus magányban a kis óceáni földdarabon töltötte utolsó éveit . . .

Szent Ilona kétes dicsősége nem sokáig tartott. Napoleon halála után már csak az iskolakönyvek emlékeztek meg róla. Lassan-lassan eltűnt a világtörténelemből. Mostanában azonban Napoleon száműzetésének színhelye ismét magára vonja a világ figyelmét.

Arról van szó, hogy

Szent Ilona rettenetes gazdasági válságba került.

A sziget 4300 főnyi lakossága már minden lehetőt megpróbált az utóbbi években, hogy valamiképpen fentartsa alacsonyra szabott életszínvonalát. Minden kísérlet csődöt mondott. Nem tudták a szigetet felvirágoztatni. Szent Ilona tulajdonképpen mezőgazdasági termelésre alkalmas valamennyire. Lakosai kivételre igyekeztek termelni, de a nagy távolságok miatt ráfizettek a kivitelle.

Azután bányászattal foglalkoztak sikertelenül, majd mészegetésre fanyalodtak. Végül arra gondoltak, hogy a sziget egykori félelmetes foglyának emlékét használják ki. Restaurálták a szigeten berendezett Napoleon-muzeumot, összeszedtek rengeteg Napoleon-emléket, azután

várták a turistákat.

De hiába! A sziget legfőbb hatósága, Mill lelkész tíz ujján számolhatta meg azokat a turistákat, akik azt utolsó évben a tengerjáró hajók útjától teljesen félreeső szigetet felkeresték. A nyomor és az éhezés pedig egyre fenyegetőbb méreteket öltött Szent Ilonán, amelynek

lakossága az utóbbi időben valósággal forradalmi demonstrációkban követelte sorsának jobbrafordítását.

Szent Ilona nehéz helyzetét végül maga a brit kormány vette fontolóra annak az elkeseredett hangu memorandumnak a hatása alatt, amelyet küldöttségileg terjesztettek elő Londonban a szentilonaiak. A helyzetet maga az angol minisztérium is rendkívül súlyosnak látta. Már úgy volt, hogy „Szent Ilona megszűnik“. A fölmerült tervek szerint a sziget nyomorgó lakosságát áttelepítették volna a brit impérium valamelyik másik birtokára. A híres sziget lakatlan, elhagyott maradt volna, esetleg

magánembernek kínálta volna fel megvételre az angol kormány.

Végül is Mill lelkész utolsó kísérletet tett. Közbenjárt a francia kormánytól és Franciaország támogatását kérte az első francia császár egykori börtönének megmentésére. Az akció eredménnyel járt. A párisi postaügyi minisztérium rövidesen Napoleon emlékbélyegeket bocsát ki. Csupán néhány ezer bélyeg kerül forgalomba igen magas áron bélyeggyűjtők számára. Azt remélik, hogy ezeknek az egész világra szétküldendő drága bélyegeknak az ára olyan magas összeget tesz majd ki, hogy az angol és francia kormány támogatásával mégis sikerül megmenteni Szent Ilonát az elmúlástól.

BUDAPEST

legelőkelőbb zenés polgári szórakozóhelye a

BELVAROSI
KÁVEHÁZ,
Apponyi-tér.

INSKIP véderőminiszter:

„Ha most háborút kezdenénk, ilyen tüzet még nem látott a világ!”

London, Inskip véderőminiszter Gravesend-ben beszédet mondott. Duff-Cooper lemondásával kapcsolatban hangoztatta, hogy miniszter társai közül sokan csodálkoztak Duff-Cooper magatartásán. Ma már megállapítható az elmúlt két hét alapján, hogy Chamberlain helyesen cselekedett-e, vagy sem.

— Most kell eldönteni, — folytatta a miniszter — hogy *egy szomszédos nemzettel békében akarunk élni, vagy háborút akarunk?*

Még ma is vannak olyanok, akik helyesnek tartják Németország ellen irányuló bekerítési politikát. Nem vártam volna, hogy a szocialista párt, amely ellen én mint politikai újonc a versaillesi békét védelmeztem, most ugyanezt a szerződést támogatja, amikor viszont én arra a belátásra jutottam, ha az igazság nem is, de a józan ész követeli, hogy

új egyezményt kell kötni az egykori ellenséggel.

Azon fordul meg a kérdés, hogy megbeszélések alapján teremtsünk-e békét vagy pedig a nagy demokráciák választása alapján jöjjön a háború. Chamberlain világosan megmutatta, hogy melyik megoldás mellett szavaz.

Inskip miniszter egyes közbekiáltásokra válaszolva, így szólt:

— Azt hiszem, legalább is *a barátságos viszony útjára léptünk az Európa szívében élő nagy német nemzettel.*

Ha azonban ebben a pillanatban háborút kezdenénk, akkor olyan tüzet lobbantanánk lánggra, amelytől még nem látott a világ. Anglia — folytatta a miniszter — készen áll arra, hogy érdekeit, szabadságát és területét megvédelmezze minden támadó ellen. Az „együttes biztonságnak” vagy tényleges együttesnek kell lennie abban az értelemben, hogy minden jelentős nemzet részt vegyen benne, vagy pedig a békés tárgyalások politikájára kell áttérni.

Lord Runciman javasolta a szudéta-területek átadását

Nyilvánosságra hozzák a lord eredeti javaslatát. — A lord hét javaslatát, amely ma már a történelemé...

Két héttel a müncheni egyezmény létrejötte után az angol sajtó nyilvánosságra hozta Runciman lordnak jelentését, amelyet Csehszlovákiában tett tapasztalatairól készített, azokkal a javaslatokkal együtt, amelyet ő tett a szudeta kérdés megoldására. A terjedelmes jelentésnek ezt a záró-részét az alábbiakban ismertettük:

Runciman is területátadást javasolt

Ha Henlein szabadcsapatait nem biztatják arra, hogy átlépjék a határt, nem tartom valószínűnek, hogy az incidensek és zavargások újra megkezdődnek. Ilyen körülmények között helyénvaló volna, ha a népszerűtlen államrendőrséget visszavonnák ezekről a területekről, mert ez az összetűzés és lázadás okait lényegesen csökkentené. Sőt mi több, nyilvánvaló számomra, hogy ezek a Csehszlovákia és Németország közötti határterületek, amelyekben a szudeta lakosság jelentős többséget alkot, azonnal meg kell, hogy kapják azt a jogot, hogy döntsék sorsuk fölött. Ha a területátadás elkerülhetetlen, — és én erről meg vagyok győződve, — úgy jobb, ha azt gyorsan és halasztás nélkül megcsinálják. Ellenkező esetben polgárháború veszedelme fenyeget. A népszavazásnak bármely formája azokon a vidékeken, ahol a németek túlsúlyban élnek, egyszerű alakítás volna. A lakosság jelentős többsége a Németországba való beolvadást kívánja. Az elkerülhetetlen késedelmeskedések,

amelyekkel egy népszavazás járna, csak feleslegesen fokoznák az amúgy is túlfűtött szenvedélyeket. Ezért úgy vélem, hogy ezen határterületeket haladéktalanul át kell adni Németországnak és ezenkívül a két kormány közötti megegyezés révén gyors és azonnali intézkedéseket kell tenni ezen átadás békés végrehajtása érdekében.

— A határterületek átadása még nem rendezi azonban véglegesen a kérdést: hogyan éljenek egymással békében ezután a csehek és németek. Ha az összes határmenti zónákat át is adják, még mindig jelentős számú német marad Csehszlovákiában. A gazdasági összefüggések oly szorosan, hogy teljes elválasztást el sem lehet képzelni közöttük. Meggyőződésem szerint a történelem hebizonyítaná, hogy ez a két nép békés barátságban élhet egymás mellett. Számos tulajdonságaik egyeznek. Becsületesség, békesség, nagyon dolgozók és józanok. Ha a politikai izgatás megszűnik, kezdetét veheti a nyugodt és békés együttélés. Azon területek számára, ahol nincs jelentős német többség, meg kellene kísérelni a csehszlovák köztársaság területén belül szélesebbkörű helyi autonómiát.

Csehszlovákia semlegesítése

— Mindenesetre meg kell vizsgálni ebből a szempontból Csehszlovákiának közvetlen szomszédaival való viszonyát is. Véleményem szerint Közép-Európában el kell tüntetni az éles politikai konfliktusoknak ezt a gyújtópontját. Ecélből ki kell kötni egyszer és mindenkorra, hogy a csehszlovák államnak békés viszonyban kell élnie összes szomszédaival és bel- és külpolitikája csak ezt a célt szolgálhatja. Éppugy, mint Svájc, nemzetközi helyzeténél fogva, Csehszlovákiának is hasonló politikát kell folytatnia, nemcsak jövőbeni léte, de Európa békéje érdekében is.

Runciman hét konkluziója

— Konkluzióképpen ajánlom tehát:
1. A csehszlovák kormány tiltsa meg azon

Gyanúlanul áll a szájban lévő veszedelmekkel szemben!

Most nagy tubusban is kapható

Ön még most sem védekezik a fogkö veszedelme ellen? Ne várjon addig, amíg fogai meglazulnak, ezért inkább mielőbb használjon Kalodont fogkrémet! Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulfurizin-Oleatot tartalmazza, eltávolítja a fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

KALODONT fogkö ellen

személyeknek és pártoknak, amelyek Csehszlovákia szomszédaival szemben ellenséges politikát hirdettek, hogy folytassák agitációikat és szükség esetén törvényes intézkedésekkel vessenek véget ennek az agitációnak.

2. A csehszlovák kormány módosítsa külföldi kapcsolatait oly módon, hogy biztosítsa szomszédaival arról, hogy semmilyen körülmények között nem fogja megtámadni őket és nem vesz részt más államokkal szembeni kötelezettségei folytán ellenük irányuló akciókban.

3. A főbb európai hatalmak Európa békéje érdekében támogatási biztosítékot nyújtsanak Csehszlovákiának, amennyiben valamely részről nemprovokált támadás irányulna ellene.

4. Preferenciális kereskedelmi szerződés jöjjön létre Németország és Csehszlovákia között, amennyiben mindkét ország gazdasági érdekei ezt megkívánják.

A következőket sugalmaznám még a fentiek felül:

a) A szudeta német lakosság képviselőjének állandó hely biztosítása a csehszlovák kormányban.

b) Semleges ember elnöklése alatt álló bizottság tárgyalja le a területátadás feltételeit és

c) az átadásra kerülő területeken nemzetközi katonaság tartsa fenn a rendet, hogy a csehszlovák államrendőrség, mint azt fentebb ajánlottam, visszavonható legyen.

Teljes őszinteséggel maradok az ön hiva:

Runciman of Oxford

1938. szeptember 21.

Runciman javaslatát ma már nagyrészt túlhaladtak. A jelentésből kiderül, hogy az angolok még München előtt megpecsételték Csehszlovákia sorsát.

CENTRAL

Diákságnak engedélyezve

3, 5, 7.15 és 9.30 órák

BULU, A FEHÉR TIGRIS

A mai dzsungel filmje. Vadászat és vadfogás. Emberáldozás a fehér tigrisnek. **Látványos, Izgalmas Tanulságos**

Legújabb **Fox-híradó** Chamberlain Godesbergben. A négy újabb hatalmi összejövetel Münchenben.

Vasárnap d. u. 5 órakor nyílik meg ROZSA VALI tánciskolája

Str. Eminescu 32. sz. Kripsin-teremben

Kurzusokra beiratkozás naponta 5-től.

Vasárnap délután 5-től és csütörtök este 9-től tánc-est

Győződjék meg! Legolcsóbb férfiruha, fiuruha, bőrkabát, télikabát különlegességek

MUZSAY JÓZSEF cégnél Arad,
a színházal szomszéd.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőncim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 lei || Fél évre 70 lei

A jóévtágyu hangyák

Sokszor hallottunk már a csoportosan megjelenő hangyák pusztításairól, most azonban az eddigi híreket is meghaladó hangya-veszedelemtől szenved Ausztrália egyik része. Port Darwinból jelentik, hogy nemrégiben a fehér hangyák megtámadtak egy sörraktárt, amelyben nyolcvan hordó sör volt homok közé beraktározva. A raktárban egyik napról a másikra betörték a fehér hangyák és a tulajdonos legnagyobb meglepetésére az egész homokbucka összeomlott és semmi más, mint némi sörszag, nem volt található a sátoroszerű helyiségben. A hangyák annyira szétrágták a sörrühdöröket, hogy csak a homok közé keveredett fatörmelékeket s abroncsokat találtak meg. Nemsokára azután egy szállodát támadtak meg a fehér hangyák és még a teniszlabdákat is megették. Port Darwin lakossága jelenleg állandó rettegésben él, mert a megszámlálhatatlan mennyiségben fellépő hangyák elől nincs menekülés és irtásukra sem sikerült még hathatós eszközt kitalálni.

— **ELMARADNAK A VASÁRNAPI NAGY-SZABASU KIRÁLYI ÜNNEPSÉGEK.** Bucurestiből jelentik: Vasárnap, október 16-án ünnepli az egész ország öfelsége II. Carol király születésnapját. A királyi főudvarnagyi hivatal közlése szerint tekintettel a királyi ház nagy gyászára, oly rendelkezés történt, hogy október 16-án nem lesznek ünnepségek. E napon Sinaiában intim ebéd lesz, melyen kizárólag a királyi ház tagjai és a minisztertanács elnöke vesznek részt.

— **LEMONDOTT A NEMZETVÉDELMI MINISZTER ÉS ÁLLAMTITKÁRA.** Bucurestiből jelentik: A „Timpu” jelentése szerint Argeanu tábornok, nemzetvédelmi miniszter és Glatz tábornok, nemzetvédelmi államtitkár benyújtották lemondásukat. (Rador).

— **Elmaradt a királyi helytartók gyulafehérvári találkozója.** Marta Alexandru dr. temesi, Papp Danila marosi és Hanzu szamosi királyi helytartóknak tegnapi Gyulafehérvárról tervezett hármass találkozója elmaradt, mivel a helytartókat más fontos ügyek foglalkoztatták. A közös konferenciát későbbi időpontra halasztották. Marta Alexandru dr. tegnap Gyulafehérvárról tovább utazott és folytatta ellenőrző körútját Hunyad megyében. A királyi helytartó tegnap járt Piskin, Szászvárosban és más helyeken. Marta dr. királyi helytartó szombaton tér vissza Temesvárra.

— **Iorga professzor jelenlétében szentelik fel Iasban a Cuza Vodă-liceumot.** Bucurestiből jelentik: ismeretes, hogy Cuza Vodă fejedelem emlékére Iasban múzeumot emeltek. Az új múzeum ünnepélyes felszentelése vasárnap történik meg és ez alkalomra Iorga professzor királyi tanácsos is a városba érkezik.

— **Visszarendelték a bucaresti-i japán követet.** Bucurestiből jelentik: Sho Kurihava, bucaresti-i japán követet visszahívták Tokióba. Hir szerint a bucaresti-i japán követet magasabb szolgálatba osztják be a japán külügyminiszteriumban.

— **Szent-Iványi Sándor kolozsvári unitárius teológiai professzor távoztása.** Kolozsvárról jelentik: Szent-Iványi Sándor kolozsvári unitárius teológiai tanár ismeret iró Budapestre kapott meghívást az ottani választás tanári tanszékre.

— **Tamási Aron kapta a Klebelsberg-emlékdíjat.** Budapestről jelentik: A gróf Klebelsberg irodalmi emlékdíjat Tamási Aronnak, a kiváló erdélyi írónak ítéltek oda.

— **Ünnepélyes formák között avatták fel a bucaresti-i angol intézetet.** Bucurestiből jelentik: A fővárosi angol intézetet szerdán avatták fel s ez az angol-román barátság nagyszerű megnyilvánulására adott alkalmat. A fővárosban tartózkodó Lord Lloyd tartott előadást az angol-román együttműködés alapjairól. Az ünnepségen részt vett Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi miniszter is.

Huszárezredére hagyta vagyonát Averescu marsall

Bucurestiből jelentik: Averescu marsall végrendeletét tegnap bontották fel. Eszerint a marsall minden vagyonát az első huszárezredre hagyta és arra a jótékonyági intézményre, melyet felesége alapított. A vagyon hasznélvezeti jogát különben a marsall leánya élvezi.

— **Módosítják a tojáskivitel rendszerét.** Bucurestiből jelentik: Törvényrendelettel módosították a tiltott üzérkedésről szóló törvény 26-ik paragrafusát. Ennek értelmében a jegyzőkönyveket a helyszínen készítik el és azok teljes bizonyító erővel bírnak a bíróság előtt mindaddig, amíg nem bizonyul be, hogy hamisak. Itt említjük meg, hogy a nemzetgazdasági miniszter törvényrendeletet készített a tojáskivitel törvényének módosítására.

„SCALA” NAGYFILMEK SZINHAZA

TEL.: 20-10.

Mindennap esemény,
izgalom, látványosság

Robin Hood kalandjai

Különleges sz'nes filmesoda. Errol Flynn.
Olivia de Havilland. Rendezte: Kertész Mihály. Warner Bros film.

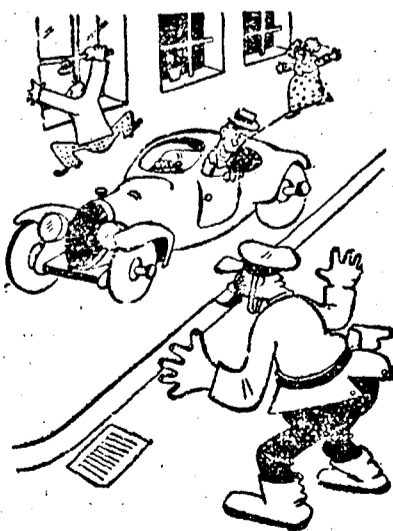
Ma, szombaton délután 3 és vasárnap délelőtt 11.30, délután 3 órakor matiné, mérsékelt helyárakkal.

Diákoknak engedélyezve.

Előadások kezdete: 5, 7.15, 9.15 órakor.

— **Bontják a szatmári Unio-vagonygyár épületét.** A „Sajtó” jelenti Szatmárról, hogy a hajdan oly hatalmas és több ezer munkáscsaládnak kenyeretadó Unio-vagonygyár sorsa végleg megpecsételődött. A tisztviselők utolsó csoportja is elhagyta a gyártelepet. Elutaztak Brassóba, vagy Bucurestibe, új állomáshelyükre. Egyidejűleg munkáshadsereg jelent meg a gyártelepen. Munkások, akik ezuttal nem alkotni, hanem rombolni kezdtek. Az Astra-Unio gyárigazgatóság rendelkezése a munkások megkezdtek a gyárépületek lebontását.

Elővigáztos

— **Hogy merészel ön a gyaloglárón autózni?**
— **Bocsánatot kérek, biztos ur, csak óvatosságból.** Ugyanis nincs még meg a bajtási engedélyem.

— **Előléptetések a városi tisztviselői karban.** A városi tisztviselői karban részben a szolgálati évek alapján bekövetkezett esedékesség, részben szolgálati érdekek miatt előléptetések váltak szükségessé, amire a következő előterjesztés történt meg: Szolgálati főnökök (II. osztály): Vătaian Aurel és dr. Covacievici Eugen I. osztályu osztályfőnökök. Osztályfőnökök (I. osztály): dr. Nichi Lazar és Bogzan Gheorghe II. osztályu osztályfőnökök, Osztályfőnökök (II. osztály): Maris Sebastian, Albici Ioan és Tesici Milan I. osztályu hivatalfőnökök, Hivatalfőnökök (I. osztály): Bunei Lazar, Turman Andrei és Scheirich Maria II. osztályu hivatalfőnökök, Hivatalfőnökök (II. osztály): Simandan Gheorghe, Azary Ádám, Giurgiu Coriolan, Olariu Dimitrie I. osztályu főnökhelyettesek. Hasonló arányu előléptetési javaslatok történtek a főnökhelyettesi, hivatalnoki (impiegat) és gépirőnői karban is.

— **Vasárnap: unitárius istentisztelet Aradon.** Vasárnap déli fél 12 órai kezdettel Aradon tart istentiszteletet Nagy Zoltán unitárius lelkész. Az unitárius istentisztelet vasárnap déli pontosan fél 12 órakor kezdődik az ágostai evangélikus egyház templomában.

— **MEGSZÜNT A VAJ MAXIMALÁSA.** A belügyminiszterium vonatkozó rendelkezései értelmében a városvezetőség intézkedett, hogy a vaj árának maximalása megszűnjék. Mivel a vaj olyan, nem elsősorú közszükségleti cikk, amely mezőgazdasági terméknek számít, ebben a vonatkozásban is érvényesül a kormány álláspontja, amely szerint a földművesek által forgalomba hozott mezőgazdasági termékek szabad kereskedelem tárgyát képezik. Megjegyzendő, hogy a tej maximalálásának rendszere továbbra is fennmarad, mivel a tej elsősorú közszükségleti cikk, amit például gyermekek, kórházak és általában a betegek nem nélkülözhetnek.

— **Dr. Mátrai V. orvosi rendelőjét Aradra helyezte át.** Str. V. Goldiş 12a, Röntgen, Quartz, Diatermia.

— **A Balkán-államok kiviteli intézeteinek értekezlete.** Október 24-én Athénben értekezletre ülnek össze a Balkán Szövetségbe tartozó államok kiviteli intézeteinek vezetői. Az értekezleten az egymás közötti, valamint a többi államokkal való kereskedelmi forgalmat érintő kérdéseket vitatják meg.

— **TEXTIL- ÉS BŐRKERESKEDŐK FIGYELMÉBE!** Bucurestiből jelentik: Közlük az érdekeltekkel, hogy a szeptember 15-iki minisztertanácsi napló értelmében a raktárakban és a gyárakban legutóbb hivatalosan leltározott nyersanyagok, beleértve a bőrt is, újra szabadkereskedelem tárgyát képezik.

— **Az „Arad-Mosóczy-telepi Protestáns Kör” immár 10 éves működése alatt résztvevő műkedvelői f. hó 15-én este 9 órakor disznótoros vacsorával kapcsolatban barátságos találkozót rendeznek.** Erre az igen kedves alkalomra úgy a közreműködő műkedvelőket, valamint azt a szíves közönséget, amelynek sok kedves, örömmel teli órát szereztek, a legmelegebb szeretet hangján ezen az uton is meghívják. Vacsora után tánc reggeliz. A vacsora, illetve a részvételi jegy ára 25 lei.

— **Sztrájkolnak a londoni hordárok.** Londonból jelentik: Ma hajnalban több londoni pályaudvar hordárai, akik a London Midland and Scottish Railway-vasut kötelekébe tartoznak, csatlakoztak a munkabeszüntetőmozgalomhoz. A sztrájkolók száma jelenleg körülbelül 4000.

— **Nagyváradra utazás 50 százalék kedvezményvel a délután induló fél 3 óras vonattal.** Jelentkezés az ATE klubhelyiségébe 12 óráig. Piața Avram Iancu 21.

— **A Lövészegylet telepének használati joga.** Arad város vezetősége határozatot bocsátott ki, amelynek értelmében a városligetben levő 2356 négyzetlő nagyságu ingatlan használati jogáról intézkedik. Ennek a területnek — amely jelenleg a Lövészegylet használatában van — használati jogát a hadügyminiszterium, illetve a katonai előképzési szolgálat felügyelősége számára engedélyezi a város. Ez a használati jog a hadsereg-előtti kiképzés céljait szolgálja azon idő alatt, amíg ez a kiképzés folyamatban van. Kötelezi a város az engedélyezett, hogy tartsa tiszteletben a Lövészegylet által a használatában levő területen emelt épület tulajdonjogát és felszólítja az új engedélyezett, hogy a terület 1939. február elsejéig történő használatának módjáról, valamint az épület használatát illetően egyezzen meg a Lövészegylettel. Az erre vonatkozó egyezség másolata bemutatandó a város közigazgatási ügyosztályának.

Aradra várják

Dr. Pacha Agoston megyéspüspököt

Dr. Lakatos Ottó, aradi plébános, szentszéki tanácsos a pénteki nap folyamán írásbeli felhívást intézett az aradi katolikus hívekhez, amelyben kérte, hogy az idei őszi lelkigyakorlatokon lehetőleg minden katolikus hívő vegyen részt. E felhívás keretében értesítette a híveket, hogy dr. Csipak Lajos tb. kanonok, csikszeredai főgimnáziumi igazgató, a mindenkor katolikus nagygyűlések kiváló szónoka tartja az őszi aradi lelkigyakorlatokat.

Az őszi lelkigyakorlatokon részt vesz dr. Pacha Agoston megyéspüspök is, aki néhány nap múlva Aradra érkezik, hogy a lelkigyakorlatokat záró körmenetet személyesen vezethesse.

A lelkigyakorlatokat október 29-én éjfélig tartó szentségimádás követi. Október 20-án reggel közös szentáldozás és a pápai bucsu kiosztása. Este 6 órakor, — ugyanezen a vasárnapon, — lesz a nagyszabású körmenet, amelyet a megyéspüspök minden valószínűség szerint személyesen vezet.

— **Eltemették Cyrill nagyherceget.** Párisból jelentik: Péntek délelőtt ment végbe Cyrill nagyherceg temetése a párisi orosz templomból. A temetésen nagyszámú közönség vett részt. A koporsót a francia fővárosban élő oroszok majdnem teljes számban állták körül és a gyászoló család tagjai között ott voltak: Vladimir nagyherceg, az elhunyt fia, Boris és Andrei hercegek, Dimitri nagyherceg, Mihály görög herceg és felesége, Olga jugoszláv hercegnő, Mária nagyhercegnő, György görög herceg felesége. Koszorút küldöttek: a román jugoszláv és görög királyok, az egyiptomi uralkodó, Pál jugoszláv kormányzó herceg, valamint még igen sokan. A temetési szertartást Serafin metropolita mondotta. A koporsót szombaton Koburgba szállítják, ahol abban a családi kriptában helyezik el, ahol a nagyherceg elhunyt felesége pihen.

— **Turisztika.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület Czárán I.-osztály kirándulása. Vasárnap reggel 7 óra 55 perckor villanyossal Radnára, onnan iparvasúttal a solymosi-völgybe, gyalogtura tovább a solymosi-hágón keresztül Livorc—Dealul Tarharului—Highis és vissza az iparvasúthoz. Aradra érkezés este 8 órától délelőtt 10 óráig. a) mindenütt, ahol földalatti kábelvezeték van, b) Calea Romanilor, Malul Muresului, Calea Saguna, Str. V. Stroescu, Str. Eminescu és ezen utcák által bezárt részekben.

— **Ujra nyakaztak Berlinben.** Berlinből jelentik: Franz Beck trieri és Josef Bareneck ratibori lakosokat hazaárulás miatt halálra ítélték és bárdal kivégezték.

— **Áramszünetelés.** A villanygyár igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy a transzformátor-állomások takarítása miatt f. hó 16-án, vasárnap az áramszoállítás szünetelni fog reggel 8 órától délelőtt 10 óráig: a) mindenütt, ahol földalatti kábelvezeték van, b) Calea Romanilor, Malul Muresului, Calea Saguna, Str. V. Stroescu, Str. Eminescu és ezen utcák által bezárt részekben.

— **Halálos szerezétséget jelentettek** ma délelőtt az ügyészségnek az aradmegyei Tótvárad községből. Nessel Ambrus, szörénymegyei fuvaros szekerén köveket szállított és Tótvárad közelében a súlyosan megterhelt kocsit egyik kereke összetört. A szerencsétlen ember nyomban leugrott a szekérről és maga igyekezett a feldülni készülő kocsit megtámasztani. Miután azonban senki nem tartózkodott a közelében, hogy segítségére lehetett volna, egyedül képtelen volt megakadályozni a kocsit felborulását és így alákerült a lezuhanó köveknek. Amikor végre sikerült kiemelni a kövek alól, már halott volt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Javítják a nagylaki evangélikus templom toronyóráját.** A nagylaki evangélikus egyházközség elhatározta, hogy a templomuk toronyóráját megjavíttatják és egyben világító számlappal látják el, hogy az idő múlása a toronyórán az éjszaka sötétjében is látható legyen. A toronyóra javítási munkálatait Buschi Emil aradi órás és ékszerész vállalta, aki szakmunkásai segítségével már megkezdte a toronyóra teljes átépítését. A munkálatok mintegy másfél hét múlva fejeződnek be.

A budapesti

EMKE kávéházban

szeptember 15-től minden este

KALMÁR PÁL

a Rádió közkedvelt ének-művésze énekel,
Farkas Béla cigányzenekarával;

„EMKE-GRILL“-ben

szeptember 1-től **Szabó Kálmán**
jazz-triója játszik esténként.

Lemond a Negrin-kormány

Róma. (Rador.) A Stefani ügynökség jelentti: A katalániai határról érkezett jelentések rámutatnak arra, hogy a köztársasági kormány a lemondás küszöbén áll. Hírek szerint Besteiro Beste, vagy Barrio Martinez alakítják meg a mérsékeltbb szellemű új köztársasági kormányt. Negrin a hadügyi tárcát őrizzé meg, míg Del Vayot mellőznék.

— **A BOLGÁR VEZÉRKARI FŐNÖK MEGGYILKOLÁSÁÉRT LETARTÓZTATTAK KÉT PARLAMENTI KÉPVISELŐT.** Szófiából jelentik: Peev tábornok, bolgár vezérkari főnök meggyilkolásával kapcsolatban a rendőrség erélyes vizsgálatot folytat. A vizsgálat során Petkoff és Matiankiefi baloldali agrárpárti képviselőket letartóztatták. Peev tábornoknak és segéd tisztjének szerdán volt a temetése. A temetésen Boris király is résztvett a helyi polgári és katonai hatóságokon kívül az egész diplomáciai testület is ott volt a diszes temetési menetben.

— **Kálvin-ünnepségek Strassburgban.** Strassburg városa Kálvin-ünnepségekre készül, Most van ugyanis 400 esztendeje annak, hogy a nagy reformátor Strassburgba érkezett. Elhatározták, hogy Kálvin lakóházát emléktáblával jelölik meg. A hódolat egyaránt szól az írónak és a hitújítónak.

— **Kétévi börtön lopásért.** Az aradi törvényszék súlyosan elítélte Bondarescu Alex ismeretlen helyen tartózkodó aradi fiatalembert, aki amikor leszerelt, egy volt őrmesterétől — Bodea Marintól — 5000 leit lopott. A törvényszék a lefolytatott vizsgálat eredményéből beigazolta, hogy a lopás vádját és Bondarescut kétévi börtönre, valamint 5000 lei pénzbüntetésre ítélte.

„S. O. S. Shakespeare!“

Nem regényeim ez, hanem felhívás, amit egy amerikai rádióállomás röpitett világra a múlt héten. A felhívás egy este folyamán háromszor is elhangzott:

— **S. O. S. Shakespeare!**

Ebből az alkalomból a rádióamatőrök nagy meglepetéssel hallották, hogy William Shakespeare-t arról értesítik, hogy neje súlyos beteg és mielőbb térjen haza.

Egy igénytelen amerikai polgárról volt szó, aki a nagy drámairó nevét viseli.

— **Elítelt verekedők.** Coman. Nicolae és testvére öccse Ioan, mindketten neudorfi lakosok, az elmúlt év júniusában súlyosan bántalmazták Dudás János aradi lakost, aki több hétig ágybanfekvő beteg volt. A törvényszék büntösnek mondotta ki a két testvért és két-két havi elzárásra, valamint 5—5000 lei pénzbüntetésre ítélte őket.

Négy órán át kacagni fog

ha eljön 16-án, vasárnap délután fél 4-órakor az

IPAROS OTTHONBA

ahol Arad legjobb műkedvelői pompás

kabarészámokat

adnak elő a Vakok Egyesületének javára.

MŰSOR: 1. Szerelték a Neont. 2. Nászutasok. 3. Egy aradi uriaszony villámtréfája: „Az agglegények klubja“. 4. Az udvari bozond

SZEREPLŐK: Pollacsák Kató, Mende Bélli, Mende Margarotta, Buda József, Mende Lajos, Reisz, a komikus, Balogh János, Bertha Václav Janos, Papp, Baranyi.

— **Felhívás a háztulajdonosokhoz!** Az aradi rendőrség felszólítja a háztulajdonosokat, hogy a legelsősebben jelentkezzenek az illetékes rendőrkerületnél a népszámlálási ívek átvételéért a hivatalos órák alatt, vagyis reggel 8—11-ig és délután 3—5 óráig. A népszámlálási íveket a háztulajdonosok megbízottjai is átvehetik.

— **Arad legjobb műkedvelői vasárnap délután fél 4 órai kezdettel jótékony célú előadást rendeznek az Iparos Otthon nagytermében.** A hangulatosnak ígérkező kabarészámokból összeállított műsoros délután tiszta jövedelmét az aradi Vakok Egyesületének juttatják. A műsor egyik kiemelkedő számának ígérkezik egy aradi uriaszony villámtréfája: „Az agglegények klubja“. Az előadás iránt általános érdeklődés nyilvánul meg.

— **Két szem zacharinért — százezer lei bírság.** Nagybánya. Jelentették, hogy a nagybányai vámhivatal egyik tisztviselője zacharinárúsításon érte Grün Rozália, Baritiu-uccában lakó házaló kereskedőt. Az asszony kosarában, amelyben portékált hordta, egy szem zacharint talált. A házkutatás során egy papírdarabban egy másik szem zacharin került elő. Az asszonyt százezer leire bírságozták. A vámvézerigazgatóság a bírságot most teljes egészében jóváhagyta.

Miért van még mindig atanyetű?

Mennyit is kell szenvedni idegeink, az eleinte oly ártalmatlannak látszó aranyér által okozott gyötrelemtől. Használjon már az első jelenségeknél Goedecke féle Anusol végbélkúpot. Anusol enyhít és sealt! Kérdezze meg orvosát.

Anusol-Goedecke

Meghalt Meer Ármin

Közismert és általánosan becsült aradi kereskedő hunyta le örökálmra szemét péntek délután: Meer Ármin, a Meer Mór és fia festékkereskedelmi cég belfajta váratlan hirtelenséggel, 72 esztendő korában eltávozott az élők sorából. Az elhunyt kereskedő hajlott kora ellenére is tevékeny vezetője volt az 1863. óta fennálló cégnek, amelynek felvirágztatásán 52 esztendőn keresztül fáradhatatlanul dolgozott.

Meer Ármin igazi régivágású, komoly üzletember volt, a megbízható és szorgalmas kereskedő mintaképe. Nemcsak magának és üzletének élt, de tevékeny részt vett a város közéletében is, különösen a kereskedőtársadalmi szervezkedésében vállalt jelentős munkát. A békeévekben alelnöke volt a **Kereskedelmi Testületnek** és a **Kereskedők Körének**. Főképpen a kereskedelmi szakoktatás fejlesztése iránt tanúsított élénk figyelmet. A kereskedelmi fiúiskola mellett működő internátusnak egyik megszervezője volt s amikor a nőknek a különböző foglalkoztatási ágakba való bekapcsolódása Aradon is egyre jobban tért hódított, lelkes támogatója volt annak az eszmének, hogy a nők számára is lehetővé kell tenni a kereskedelmi szakoktatást. Nevéhez fűződött az egyéves női kereskedelmi tanfolyam létesítése s ebből a tanfolyamból fejlődött ki később a felsőkereskedelmi leányiskola.

Édesapja, Meer Mór mellett rövid kereskedelmi működés után fokozódó szerepet vállalt a nagymultu üzlet irányításában, majd édesatyja halála után maga vezette a céget. Évekkel ezelőtt kezdeményezője volt a **Polichrom** festékárugyati megalapításának és tíz évig vezérigazgatója volt a vállalatnak. Később megvált ettől az állásától, de továbbra is alelnöke maradt az ipari részvénytársaságnak. Meer Ármin az **Aradi Általános Takarékpénztár** igazgatóságának is tagja volt. Hetvenkét esztendő kora ellenére is, élete utolsó napjáig, fiatalos erővel dolgozott üzletében, amelynek gyakorlati irányítását évtizedeken keresztül tartotta kezében. Régebb ideje szívkoszoru megbetegedés körtünetei mutatkoztak az életerős férfin, de ez a betegség nem gátolta üzleti tevékenységében. Még csütörtökön is dolgozott üzletében, péntek reggel azonban ágyban maradt, mert hűlés miatt könnyebb indiszpozícióról panaszkodott. Környezete nem gondolta, hogy a jelentéktelennek látszó betegség komolyra fordulhat, mégis állandóan családtagjai tartózkodtak ágya mellett. Délután hét óra tájban, amikor fiával elbeszélgetett, hirtelen rosszul lett lépett fel és a házbéliek azonnal távbeszélő útján értesítették dr. Moga Cornelia orvost, aki percek alatt a lakásra sietett. Meer Ármin még élt, amikor a kezelőorvos megérkezett, de a gyorsan alkalmazott befecskendezések és az orvos minden igyekezte, hogy a hirtelen egyengült szívet meg erősítse, hiábavalónak bizonyultak. Meer Ármin félóra leforgása alatt kiszüvedett.

Halálát, özvegyén kívül fia Meer Imre, két leánya — Weisz Mártonné és a Pozsonyban lakó Hornyák Viktorné —, két öccse: dr. Meer Sámuel nagyváradai orvos és Meer Pál a Polichrom igazgatója, — valamint négy unokája gyászolják. De a mélyen sujtott családon kívül számos barát, tisztelő és ismerős igaz részvéte fordul Meer Ármin koporsója felé. Temetése vasárnap történik meg.

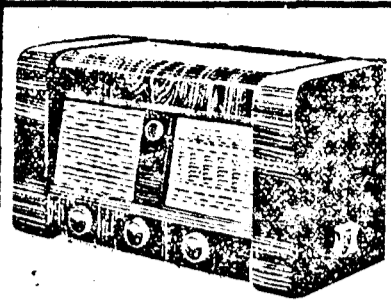
INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerész. Piata Avram lancu 12. (Tel.: 25—20.)

JANKA gyógyszerész. Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel.: 11—00.)

Dr. DICK gyógyszerész. Str. Mărășesti 1. (Tel.: 17—68.)

Hirdessen az Arad. Közlöny-ben

GRAETZ-RÁDIÓ

A csúcsteljesítményű világ-vevő
40% árammegtakarítással

A márkás rádiók koronája. Utánozhatatlan tökéletes hang-
Zöreijmentes vétel. Óriási üvegskálával legegyszerűbb a kezelése
HALLGASSA MEG MINDEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad. Bulev. Regele Ferdinand 27.
TELEFON 18-47.

SPORT KÖZLÖNY

Utolsó edzés az AMTE-ban

Sclivác „bombái”, Batrin góljai és Dvorzsák lövő formája a pénteki edzés eseménye

Könnyű tréningben jó hangulatban készülnek a Juventus ellen az AMTE játékosai.
Bizakodó kedvű a csatársor

A pénteki utolsó edzésen délután négy órakor Batrin rugta az első labdát a pályára. Az AMTE játékosai frissen és vidáman láttak hozzá a kapurugásokhoz, amelyből természetesen ismét Batrin vette ki leginkább részét. Hatalmas lövései után hjába hasáltak a szűkségkapusok, zúgtak a gólok, csattogtak a kapufák, s tanúságot tettek a csapat kitűnő lövőformájáról. Különösen nagy közönség sikert aratott Sclivác, akinek „bombái” feltartóztat hatatlanul zúdultak kapuba. Csatár veszett el benne, de szerencsére megtalálták a hátvédet! Batrin bemutatja kornerlövő képességét és egyre másra rugja a kornerket, melyek érintés nélkül jutnak a kapuba. Reinhart fájlalja a lábát, de azért játszik az üresen hagyott kapunál népszerű kapufajátékot néhány vele egykoru ifjuságistával, Bernoser jó beadásait.

Dvorzsák feltűnő jól, helyezetten és főként leszorítva rugja kapura. Dvorzsák kitűnő lövőformában van. Perneky már tanulja a lapos, sarkos labdát löni, hogy a Szadovszkyt kipróbálják.

Egyébként a vasárnapi mérkőzésről nem sokat hallani. Inkább a Rapid meccs bírójáról, Perneky szerint két szabályos góljukat nem adta meg. A Juventus ellen a csapat előreláthatóan nem változik, mert Stoffa tréner, aki maga is alaposan kivette részét az edzésből, végleg összeszoktatja a csatársort. Dvorzsák mindenestre tartalékban marad, mert ha Reinhartnak a lába fájna, akkor Perneky játszik balösszekötőt és Dvorzsák centert. A mai edzést gátiútás és körözés zárta le, majd pedig következett taktikai megbeszélés. Sok függ a vasárnapi mérkőzéstől.

Codreanu játszik Tudor helyén a Gloriában

A Gloria csapata pénteken tartott nagy edzést és a tréning után került sor az UDR elleni csapat összeállítására. Miután Tudor sérült, helyettesítéséről kellett gondoskodni és a fiatal Codreanu került a jobbösszekötő posztjára. Így alakult tehát a Gloria vasárnapi csapata:

Theimer—Varjassy, Volentir—Stelovan, Zab, Micola—Igna, Codreanu, Fritz, Henegar, Mercea.

A csapat szombaton utazik el Aradról, azonban csak Boksánhányáig, ahol egész vasárnap ebédutánig maradnak és csak a mérkőzés előtt utaznak át Resicára. A csapatot Cirić igazgató és Pecsány edző kísérik.

Új csatársorral játszik az AAC

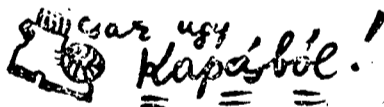
A kerületi bajnokság érdekes mérkőzése

Az elmúlt vasárnap délelőtt már népes közönség övezte az AAC-pálya játékerét. Az aradi közönség figyelme végre ismét feléledt a kerületi bajnokságért játszó csapatok iránt és ezt örvendetes tényként könyvelhetjük el, miután köztudomásu, hogy milyen súlyos anyagi nehézséggel küzdenek a kisegyesületek, amelyeknek játékosai mindenkor klubszeretetből és lelkesedéssből rugják a labdát.

Az AAC legutóbb gyengébbnek bizonyult ellenfelénél, de ennek ellenére érdekes mérkőzést látott az aradi közönség és így érthető az az érdeklődés, amely a most vasárnapi kettős kerületi mérkőzés iránt megnyilvánul. Vasárnap délelőtt az AAC-pályán 9 óra 15 perckor a Hakoah játszik az ATE csapatával és 11 órakor az AAC a Crisanával. A Hakoah és az ATE találkozás „örök derby” számba megy és ilyenkor mindkét csapat tudása legjavát adja. Az AAC változtat multkori csapatán és feljavitja a csatársorát. Az atléták így állnak fel: Lőrincz — Zvitkovics, Ujj — Lingurar, Zoller, Koluncsics — Éberlein, Komjáthy, Vass, Miklóssy, Protopetz.

Cramm német teniszbajnokot, akit erkölcselenség miatt tízhavi börtönre ítélték, szabadlábra helyezték

Berlin. Öthavi fogság kitöltése után szabadlábra helyezték Gottfried Cramm ismert német teniszbajnokot akit a törvényszék erkölcselensége miatt 10 havi börtönre ítélt. A szabadlábrahelyezés feltételeesen 6 hónapra szól. Sportkörökben úgy tudják, hogy Cramm ki akar vándorolni az Egyesült-Államokba.

Az aradi játékezők közül ismét két játékezőt küldöttek ki a vasárnapi B) ligás mérkőzésekre és pedig Huszti Ferenc a Tricolor (Nagyhánya)—Sodronyipar mérkőzést, Darázs István pedig a Jiu—Rovine Grivita meccset vezeti.

A Román Kupa bizottsága helyt adott az Electrica felfolyamodásának a CAMT-al szemben elvesztett kupamérkőzés ügyében és így a CAMT, amely a kupa előző évi folyamában a döntőig küzdötte fel magát, idén már a második fordulóban kiesett a további küzdelmekből. Az Electrica soron következő ellenfele a kupamérkőzések során az SC Lunea lesz.

Az agilis Fortuna sportegyesület október 22-én, szombaton este a régi ipartestület helyiségében nagy szabású szüreti mulatságot rendez, amely iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. Agilis rendezőgárda készíti elő a mulatságot, amelynek sikere biztosítva van.

Teleki Pál, az AMTE egykori kitűnő csatára, a közelmúltban visszaamatőrösítését kérte és a Diósgyőri VSC-ben kívánt játszani. A magyar amatőrszűri nem adott helyet Teleki kérelmének és ügyét újabb vizsgálat megejtésére utasította.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Jó zenét akar hallgatni? Jó vacsorát akar enni? Jól akar mulatni?
Jöjjen szombaton és vasárnap **SELEJIAN**-hoz
PARKETT-TANCI! REGGELIG NYITVA! GRADISTE, str. Pipos és Surortör sarok.

Megtiltotta a városvezetés a tűzifának uccákon való lerakását és felvágását

A téli tűzifaszükséglet fedezésének idénye megkezdődött s városzerte naphosszat sivatának a favágógépek. Mivel a fának a házak előtt való lerakása és a vágatás — a városvezetés megállapítása szerint, — teljesen rendszertelenül és szabályozás nélkül történik, olyan intézkedés vált szükségessé, amelyik biztosítja a közlekedés zavartalanását és megakadályozza a közcsendháborítást. Ennek megfelelően a közigazgatási ügyosztály rendeletet készített, amelyet falragaszokon hoztak a közönség tudomására és amely a következő intézkedéseket tartalmazza:

I. Általánosságban tilos a város területén lévő uccákon, vagy köztulajdon képező területen a fa lerakása, vagy vágása.

II. Kivételt képeznek azok a lakosok, akiknek nem áll módjukban a fát udvaron lerakolni és felvágatni, vagy azért mert a házon nincs megfelelő nagyságú kapu, vagy pedig mert egyáltalában hiányzik az udvar. Ilyen esetekben az érdekelteknek a várostól kell engedélyt kérniük a fa lerakásához és felvágatásához. Ilyen engedély nélkül a fa lerakása, valamint felvágása tilos.

III. A következő uccákban semmilyen körülmények között nem engedélyezhető a lerakása és vágása: I. C. Bratianu, Eminescu, (egészen a Cicio Popo uccáig), General Berthelot, Marechal Averescu, Octavian Goga, Mejanu, V. Goldis, Romanului, valamint Moise Nicoară ucca. A filalom oka, hogy ezekben a keskeny uccákban rendkívül élelnek forgalom bonyolódik le. Ezen uccák lakói kötelesek a fát késedelem nélkül a házak udvarára, vagy a pincébe szállítani, az uccákra való lerakása tilos.

IV. A város engedélyével történt leraktározás 48 óránál tovább nem tarthat s ezen időtartamra az érdekeltek kötelesek a városnak megfizetni a leraktározott terület illetékét. Amennyiben a leraktározás 48 óránál hosszabb időt vesz igénybe, a fa tulajdonosa a rendes illeték háromszorosát köteles lefizetni.

V. Az uccán történő tűzifalerakásnál figyelemmel kell lenni arra, hogy a lerakott fa legalább 50 centiméternyire feküdjék az uccákon lévő élő fáktól, hogy ezeknek megrongálását elkerüljék.

VI. Jelen rendelkezések megsértőit a II. Carol büntető törvénykönyv 24. szakasza értelmében egy naptól egy hónapig terjedő rendőrbírósi szabadságvesztéssel és 50—2000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. Visszaesés esetén a maximális büntetést alkalmazzák.

VII. A kihágásokat a rendőrség állapítja meg s minden esetben jegyzőkönyv felvétele kötelező. A jegyzőkönyvek mindaddig bizonyító erővel bírnak, amíg meghamisításuk ténye igazolást nem nyer.

VIII. A kihágások ügyében az aradi vegyes járásbírósi bíróság dönt, a büntetésösszegeket pedig a közjövödelmekről szóló törvény értelmében, a város javára vételezik be. Nemfizetés esetén a büntetés a város javára történő közmunkára alakítható át, ennek visszautasítása esetén pedig a törvénykönyv értelmében szabadságvesztéssel tölendő ki.

IX. Jelen rendelet a kiragasztástól és a város hivatalos közlönyében való nyilvánosságra hozatalától számított három napon belül életbelép és egyben minden előzetes intézkedés hatályát veszíti.

X. A rendelet végrehajtása a város közigazgatási ügyosztályának hatáskörébe tartozik.

Amint a fenti rendeletről kitűnik, a jövő héttől kezdődőleg mindazoknak, akik a rendelt tűzifát nem tudják vagy a ház udvarán lerakolni, vagy egyenesen pincébe szállíttatni, külön illetményt kell fizetniük azért, hogy a ház előtt felvágathassák az érkezett mennyiséget.

Hétfőn váltsa meg jegyét a **Kék róka** szerdai előadására.

Harmath Jolán, Temesváry Gitta, Kovács György, Forvath László és Jávor Alfréd fellépésével. — Felejtetetlen szórakozást szerez mindenkinek!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ötvenezer vagon tengeri kivitelére van az idén kilátás

A külföld részéről az utóbbi napokban újból felfokozott érdeklődés nyilvánul meg a romániai gabonaneműek iránt. Így Anglia, amely még a közelmúltban is tartózkodó volt, mintákat kért és a buzáért lényegesen magasabb árat ajánl, mint Hollandia, Belgium és Svájc. Görögország egyelőre oroszországi búzával látta el magát, amely a jelek szerint minőségileg megfelelőbb és olcsóbb is.

Felfokozott érdeklődés nyilvánul meg az új tengeri iránt is és főképpen Görögország, valamint Anglia eszközölt vásárlásokat olyan feltétellel, hogy a vásárolt mennyiséget januárig kell átadni. Szerencsére az új tengeri elég száraz és ezért minden kockázat nélkül elviseli a hosszabb

tengeri utat. Szakértők véleménye szerint az idei tengeritermésből, amely 530 ezer vagon tesz ki, közel 50 ezer vagon kerül majd kivitelre. Idei tengeritermésünk nagyobb, mint tavaly volt, annak ellenére, hogy a bevetett területek nagysága csökkent és a szárazság jelentős károkat okozott. Figyelemreméltó, hogy a nemzetközi piacok ma inkább a tengeri, mint a buza iránt mutatnak érdeklődést. Az új tengeri a kikötőkben 35 ezer leles áron cserél gazdát, míg a buzáért 37—40 ezer leit fizetnek. Figyelembe kell azonban venni, hogy a tengeri nem élvez állami támogatást, míg egy vagon buza után az állam 13 ezer leit prémiumot fizet, leszállította a vasúti fuvardíjat és valutáris kedvezményeket is biztosított.

Az erdélyi építészek mozgalmát indították, hogy ne rekesz'hessék ki őket a felállítandó kamarából

Iparos érdekeltségek közt hir terjedt el arról, hogy az ökirályságbeli építészeti vállalkozók javaslatot terjesztettek elő a munkügyi minisztériumhoz egy vállalkozói kamara létesítésére. A javaslat lehetőségét nyújt az építészeti iparosoknak és a rokonszakmában működő vállalkozóknak a kamarába való belépésre, de csak az ökirályság területén érvényes képesítéseket vette alapul és mellőzte az Erdélyben és Bukovinában érvényes képesítéseket és minősítéseket. A törvényjavaslat megvalósítása esetén az itteni építészeti vállalkozók és a rokonszakmák tagjai kimaradnának a kamarából, noha a román állam által is elismert képesítésük van. Samoila volt szenátor, a kisiparosok országos szövetségének elnöke, illetékes helyen tiltakozást jelentett be. Ugyancsak tiltakozásra készülnek Erdély és Bukovina iparos érdekeltségei is. Az építőiparosok országos szövetségének marosvásárhelyi vezetősége táviratot intézett egyrészt Üfelségéhez, másrészt a munkügyi minisztériumhoz s kérte, hogy a tervezett vállalkozói kamara felállításának esetén biztosítsák és ismerjék el a szerzett jogokat.

Szófiában tárgyal

Funk német gazdasági miniszter

Funk dr. német gazdasági miniszter Törökországból jövet Szófiába érkezett. Az állomáson Gunoff pénzügy, Nikiforoff kereskedelmi és Bankoff földművelésügyi miniszter fogadta. Jelen volt az állomáson a török követ, Boiloff, a bolgár nemzeti bank kormányzója és Kolcioff, a bolgár vasutak vezérigazgatója. A német gazdasági miniszter kihallgatáson jelent meg Kiosseivanoff miniszterelnöknél, akivel egy órán át tárgyalt.

Nemzetközi mezőgazdasági hitelintézeti kongresszus Milánóban

Október hó folyamán ül össze Nápolyban az első nemzetközi mezőgazdasági hitelintézeti kongresszus. Mivel a kongresszuson tárgyalásra kerülő kérdések közelről érdeklik Romániát, még a nyár folyamán széleskörű bizottság alakult Constantinescu nemzetgazdasági miniszter elnöklése alatt, amely a kongresszus romániai vonatkozású anyagát előkészíti.

— Az aradi munkakamara felhívást intéz mindazon mechanikusokhoz, akik munka, illetve mesterkönyvet kértek a kamarától, hogy tíz napon belül jelentsék be a kamaránál azt, hogy a mechanika melyik ágában kérik a képesítési iratot. Az ipartörvény ugyanis a mechanikai szakmát tíz ágazatra osztotta.

— Gyenge felhozatal, változatlan árak az aradi gabonapiacra. Az aradi gabonapiacra gyenge volt a felhozatal, az árak a múlt héttel képest nem változtak. Árjelentésünk a következő: Buza 370—380, új tengeri 230—240 leli métermázsánként.

Román—német kereskedelmi tárgyalások kezdődnek

Október hó végén német gazdasági bizottság érkezik Bucurestibe a jelenlegi román—német kereskedelmi és fizetési egyezmény módosításának tárgyalására. Az új egyezmény értelmében felemeljük úgy a behozatali, mint a kiviteli kontingenseket, arra való tekintettel, hogy Németország területe és gazdasági akcióképessége a szudetaterületek bekebelezésével megnagyobodott.

— A BUCURESTI TŐZSDÉN EMELKEDETT A CSEHKORONA ÁRFOLYAMA. Bucurestiből jelentik: A csehkورونا árfolyama, amely az utóbbi hetek eseményeinek hatása alatt erősen ingadozott, megszilárdult és ismét emelkedni kezd. A csütörtöki zárlaton a csehkoronát már 4.45 leles árfolyamon jegyezték.

Chaplin filmcsillagot nevel az unokahuzából

„Tegnap“ még manikűrös volt egy szépségápoló intézetben

Páris. Egy új hollywoodi sztár feltűnése elindulásáról érkezett hír Párisba. Az új mozicsillag férjes asszony. A prózai Mrs. Albert Smith nevet viseli. Talán senki sem törődne vele, mert hiszen eddig nem vonta magára különösebben a filmrendezők figyelmét. Azonban ez a szürkenevű Mrs. Smith olyan meghívásra érkezett Hollywoodba, amiben nem sok felfedezett csillagnak volt még része.

Mrs. Smith egy londoni szépségápolási intézetnek volt szorgalmas és ügyes manikűrje. Szelíd és kedves volt a nézése. Egyéniségét inkább eredetinek, mint szépnek mondták a barátai. Az eredetiségében volt valami szelíd és megható, de távolról sem „kimondottan szép.“

Azok, akik ismerték Betty Smithet, néha megemlékeztek, miért nem próbált bejutni a filmhez.

Ilyen jelkes nézés, mint az övé, nem sok akad még a híres sztárok között sem.

Betty szerényen és barátságosan csak ennyit mondott:

— Azt hiszem nem nekem való foglalkozás. Különben is, a férjem nem engedné.

Pedig Betty férje nem volt éppen közönséges nyárspolgár. Egy nagy londoni mozinak volt az igazgatója.

Egy szép napon azonban levél érkezett Betty címére Hollywoodból. A levél megérkezése után szabadságot kapott az üzletben, azután hazament, becsomagolta koffereit, átment a szomszédba, hogy elbucsuzzék legjobb barátjától, aki ezer kérdéssel ostromolta a hirtelen utazás oka felől. De Betty csak titokzatosan mosolygott. A barátjának „örök haraggal“ és halálos sértődéssel kellett fenyegetőznie, amíg végre Betty ki-

November 4-én kezdődik Aradon az őszi vásár

Aradváros vezetőségének hivatalos közleménye szerint Aradon november negyediktől kezdődőleg rendezik meg az őszi vásárt, amelynek tartama öt nap. A vásár tehát november nyolcadikán ér véget. Első napon rendezik meg a szarvasmarhavásárt és az áruvásáron ez alkalommal csakis aradi kereskedők és iparosok áru hozhatók forgalomba. November ötödike a lóvásár napja, az áruvásáron pedig más városból, vagy vidékről jött kereskedők és iparosok áru is forgalomba hozhatók. November hatodikán vásárnap, ezen a napon a vásáron minden kereskedelmi forgalom szünetel. Végül november hetedikén és nyolcadikán kizárólag áruvásár bonyolódik le, minden megszorítás nélkül.

— Az aradi munkakamara felhívása. Az aradi munkakamara felhívást intéz az összes aradi iparosokhoz és munkásokhoz, akik képesítési irataikat becserélés végett a munkakamarához beadták, hogy jelentkezzenek haladéktalanul munkakönyvük, illetve mesterkönyvük átvétele céljából. A munkakamaránál a mesterkönyvek becserélésére vonatkozó munkálatokat befejezték és jelenleg 2447 mesterkönyv vár kiváltásra, míg az elkészült munkakönyvek száma 5346-ra emelkedik. A képesítési iratokat naponta 10 és 12 óra között lehet a munkakamaránál átvenni a kamarától kapott igazoló irat ellenében. A mielőbbi jelentkezés annál is inkább ajánlatos, mert azok, akiket az ellenőrző hatóságok képesítési iratok nélkül találtak, büntetésben részesülnek.

— EMELKEDNEK A NYERSANYAG-ÁRAK. A nemzetközi piacokról érkezett jelentések szerint a nyersanyagpiacokon nagyarányú emelkedés állott be és a nyersanyag-árak az utóbbi hat hónap legmagasabb indexét érték el. Különösen Anglia és Németország eszközöl nagyarányú bevásárlásokat. Feltűnő a buza és a gyapot iránt megnyilvánuló kereslet.

— Kiterjesztik a mezőgazdasági kamarák átmeneti bizottságainak hatáskörét. A földművelésügyi miniszter törvénytervezetet dolgozott ki, amelynek értelmében a mezőgazdasági kamarák átmeneti bizottságait ugyanazokkal a jogokkal ruházzák fel, mint a kamarák választott tanácsait. Kivételt képeznek azonban az ingatlanok eladására és kölcsönök kérésére vonatkozó jogok. Erre vonatkozó intézkedéseket a kamarai átmeneti bizottságok csak a minisztertanács esetenkénti jóváhagyásával hozhatnak.

vett a táskájából egy levelet és titokzatos mosollyal átnyújtotta a barátjának:

„Kedves kuzinom, mellékeltem a két hajójegy, ahogy megbeszéltük, várom érkezésedet, a hamarj vizontlátásra.“

A sláger az aláírás volt. A mesébe illő amerikai nagybácsi-levél aláírása: Charlie Chaplin.

Elképzeltető a barátó meglepetése, aki ekkor gondolt először arra, hogy Mrs. Albert Smith leánynevének Betty Chaplin. De a legutóbbi hónapokig nem igen beszélt Betty híres rokonáról. Egyelőre azt sem akarta elmondani, hogy sok-sok évi hallgatás után, hogy jutott egyszerre eszébe a világhírű Charlienak, hogy kuzinja él Londonban.

Az elindulás óta a barátó izgatottan várja a híreket Hollywoodból. És azok érkeznek is egyre lelkesebben, egyre boldogabban.

— Charlie azt állítja, hogy „fotogenikus“ vagyok. Próbafelvételt fogok csinálni.

— Ma voltunk a műteremben, kitűnően sikerült a próba.

Néhány héttel később már a hollywoodi lapok kivágásait küldötte Betty Smith barátjának arról a szenzációs bemutatkozásról, amelynek során az újságírók megtudták, hogy Chaplinnek mosziszimészno unokahuga született.

Az „újszülött“ már le is szerződött az R.K.O. Társasághoz és hamarosan megkezdte első filmjének forgatását.

Az egész történetben talán a legörvendetesebb számára, hogy Charlie Chaplin még ahhoz is hozzájárul, hogy Mrs. Albert Smith filmkarrierje során a világhírű Chaplin nevet viselje.

Betty Chaplin tehát jó szerencsével indul neki meghódítani a mozilátogatók szívét.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, OKTÓBER 15.

București. 6.30: Ritmikus torna. háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána: hírek, majd a hangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Szórakoztató zene gramofonlemezek. Spanyol zene. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18.15: „Munca și voe bună”. I. Felolvasás. II. Zeneszámok. III. Közlemények. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: C. Bobescu. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Midgley, Neruda, Yoshitomo, Liszt, Bruch, Massenet, Gluck, Gossec. 19.50: Felolvasás. 20.05: A hangverseny folytatása. 20.40: Lisette Dima énekel. Műsorán a következő szerzők művei: Taubert, Delibes, Massenet, I. David. 21: A rádió üzenetei. 21.15: A Ghindă-jazz hangversenye. Szórakoztató és táncszámok. 22: Sport. Hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 22.45: A Costică Tandinezek hangversenye. Közvetítés a „Cosna”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 24—1: Szórakoztató gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Mórincz Pál elbeszéléseiből. 11.45: Mit nézzünk meg? A Szépművészeti Múzeum Constantin Meunier szobrainak gyűjteményét ismerteti B. Bakay Margit. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Utána: Időjárásjelentés. 13.05: Az I. honvédszázados zenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: Bíró István meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Lászlóffy Margit zongorázik. 18.30: Avilai Szent Teréz, Passuth László előadása. 19: A rádió szalonzenekara. 19.40: Északi rokonaink ma reánk gondolnak. 20: Magyar nóták. Énekel Utry Anna, kíséri Sára Elemér

és cigányzenekara. 20.40: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.55: Hírek. 21: Dal a tüzipiros virágról. Hanglemezek. Utána kb. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.05: Mikulaj Gusztáv és jazz zenekara játszik. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: Cigányzenekar. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19: Mezőgazdasági félóra. 19.45: A rádió szalonzenekara. 20.15: Asszonyi-cicoma. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek.

Színházi naptár

SZERDÁN, október 19-én: „Kék róka”. (Herczeg Ferenc grandiózus színijátéka Harmath Jolán, Temesváry Gitta, Kovács György, Horváth László és Jávor Ielléptével. Szezonnyitó előadás).

CSÜTÖRTÖKÖN, október 20-án: „Kék róka”. (A színszezon második prózaelőadása).

PÉNTEKEN, október 21-én: „Mezei pacsirta”. (Dénes-Sándor szezonnyitó slágeroperettje. Az operett-társulat bemutatkozása. Főszereplők: Balogh Lulu, Temesváry Gitta, Dálnoky Dudus, Lázár Hilda, Kovács György, Felhő Ervin, Szabó Gyula, Kiss Elemér, Jávor, Derecskey Pál, Révész István, Salgó Jenő).

SZOMBATON, október 22-én: „Mezei pacsirta”. (Másodszor).

VASÁRNAP, október 23-án délután 3 órakor: „Bors István”. — Délután 6 és este 9 órakor: „Mezei pacsirta”. (Eredeti szereposztásban).

* Pazar kiállításban kerüj színe Aradon a „Mezei pacsirta”. Az egész operett-társulat a „Mezei pacsirta” elbájoló szövegének és zenéjének hatása alatt áll. A népies operettek legjavából való ez a színpadi alkotás. Szellemes, mozgalmos, színes és olyan bravúrosan felépített figurákat szerepeltet, hogy a legkomorabb embert is mosolyra, jókedélyre készíti. Balogh Lulu a társulat primadonnája játékaival, ének- és táncszámaival és eleganciájával egyaránt önmagában eseményt jelent. Méltó partnerének ígérkezik Temesváry Gitta. Egészen bizonyos, hogy ez az aranyoskedélyű művész nő egy csapásra meghódítja a közönséget, Felhő Ervin jólbevaló, értékes humora újult erővel vonul fel az aradi színpadra, ahol hosszú ideig nélkülözni kellett. Kovács György elragadó egyénisége most fog először bemutatkozni operettben. Dálnoky Dudus, Lázár Hilda, Derecskey, Révész István, Kiss Elemér és az operett-társulat valamennyi tagja teljes energiával munkálkodik a biztosnak ígérkező siker megvalósításán.

* Olcsóbb lett a színházi ruhatár. A színházlátogató közönség érdekében Arad város vezetősége igen életrevaló tervet valósított meg a különbözőállású színszezon alkalmával. A jövőben ugyanis a színházi jegypénztár a belépőjegyek kiadásánál ruhatárdíj címen három lelet többet számít fel és a belépőjegy a karzati jegyeket kivéve egyben a ruhatár igénybevételére is jogosít.

* Hétfőn nyílik meg a színházi jegypénztár. A közönség jól teszi, ha jelőre gondoskodik belépőjegyéről és gondoskodik arról, hogy a hétfői pénztárnyitáshoz már kiváltsa belépőjegyét a „Kék róka” szezonnyitó előadására. A színházi irodának már az első híradása nagy visszhangot keltett az aradi közönség körében, amelynek még élénk emlékezetében élhet a „Kék róka” aradi premierje, amely a legforróbb színházi esték közül való, amit valaha az aradi közönség látott. Ertelhető tehát, ha a darab rendezője, Horváth László mindent elkövet, hogy a „Kék róka” második premierjének számítható szezonnyitó előadás egy csöppet sem maradjon el az előző előadások hírneve mögött. Lázás izgalommal folynak a próbák. A szellemes, ezernyi ilnomsággal telített színpadi alkotás minden egyes jelenetét tökéletesen állítja be a rendezői kéz és a szereplő művészek intuíciója. Pál szerepében Jávor, Cecill briliáns szerepében Harmath Jolán, Sándor szerepében Kovács György, Trill báró szerepében Horváth László és Lencsi szerepében Temesváry Gitta fognak brillirozni. A színház bérlői felkéretnek, hogy az előadást megelőző estéig váltsák ki jegyeiket, hogy a fenntartott helyek a közönség rendelkezésére álljanak.

ÚJ KÖNYVEK

— **Humoros nyelvtanító.** Múltva franciául. Dr. Garzó Miklós, a rádió francia nyelvtanára, a „Lingua” nyelvyakorló-könyvek sorozatában hozza ki „Pele Mele” című vidám francia nyelvkönyvét, Gedő Lipót humoros rajzaival. A könyv élvezetesen és játszva tanít franciául. Ugyanezen sorozatban jelent meg dr. Szentgyörgyi rádió nyelvtanár „English made easy” tréfiás angol nyelvkönyve. Kötetje 59.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen teljes nyelvkönyv- és szótárjegyzéket.

— **Vidám nyelvtanító.** „Nevetve németül”. A Lingua nyelvyakorló olvasmányok sorozatában jelent meg „Komm' und lach' mit!” címmel dr. Szentgyörgyi Ede, a rádió német nyelvtanárának szerkesztésében ez a remek kis könyv. Vidám és érdekes olvasmányok, nyelv tanulásra és a nyelvismeret bővítésére, sok humoros illusztrációval, rajzzal, magántanulásra alkalmas magyarázatokkal. Ugyanezen sorozatban jelent meg az angol „English made easy” és a francia „Pele Mele”. Kötetje 59.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen teljes nyelvkönyv- és szótárjegyzéket.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

LEVELEZÉS

„Árvácskától” ismeretlen tisztelőjének egy hete levele van a kiadóban. Kérem sürgősen átvenni. Levélben jelzett időben vasárnap üzletemben várom. 6411

Remény, Komoly megértés. Egyetértés, 31. jó férjnek, 38. Téli esték. levél Árvácskától, Érdeknélküli barátság, 22 éves, fiatal lány, Félix, Független urnak, Vasárnap 5 óra. Ideális. Felkelő nap. Ismeretlen. Élettárs. Probatum est. Tavasz, Tavasz szerelem II. Házasság. Magános ur. Unalmas egyedül. Első próba. Mérnök, Sárka. Nőtlen. Szigorú diszkréció jellegű leveleket kérjük sürgősen átvenni az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában.

ALKALMAZÁST KERES

Nevelőné ajánlkozik falura, középiskolai, vagy elemi magánvizsgák előkészítésére. Portózási levelet továbbít az Aradi Közlöny kiadó-hivatala. 6408

ALKALMAZÁST NYER

Megbízható házimesterpar keresetetik. Értekezni: Bul. Carol 58., emelet jobbra. 6404

OKTATÁS

Érettségizett fiatalember órákat adna liceumistáknak. Cim a kiadóban. 6409

LAKÁS

Ujonnan épült villa Zsigmondházán, háromszoba, fürdőszoba lakással eladó, esetleg nov. 1-re kiadó. Str. Alexandru Gavra 22. 6367

Kiadó a belváros legforgalmasabb helyén 1, esetleg 2 különbejáratu üres szoba. Cim a kiadóban. 6077

Kiadó lakások: II. emeleten háromszoba, elő- és fürdőszoba, parkettás, uccai lakás, I. emeleten egyszoba, konyha. Cim: Hammer kerékpárüzlet. P.ata A. Iancu 5-6. 6194

Magánház, kétszoba, üvegezett folyosó mellékhelyiségekkel, kert, november 1-től kiadó. Bővebbet: Str. Tudor Vladimirescu 12. földszint. 6294

Kétszobás, fürdőszobás földszinti lakás parkirozott udvarban kiadó november 1-re. Str. Eminescu 10. 6413

Udvari kétszobás, fürdőszobás lakás novemberre kiadó. Str. Ciorogariu 7. 6414

Keresek butorozott szobát teljes ellátással. Calea Romanilor környékén. Cim Meisl és Adler. 6416

Háromszobás, parkettás lakás (konyha, fürdő-, elő- és cselekedőszoba) kiadó. Str. M. Scaevola No. 14. 6423

Ujradíj utvonalon, új házban összkomfortos, kétszobás, pincézett lakás november elsejére kiadó. Cim a kiadóban. 6403

Öt szobás, modern lakás november 1-re kiadó. Str. Cloșca 9., I. emelet. 6422

Uj házban uccai kétszobás, komfortos lakás és udvari kétszobás, konyhas lakás kiadó. Str. Nicu Filipescu 35. 6421

Két elegánsan butorozott szoba

közvetlen fürdőszobával kiadó Piața Avram Iancu 18. I. em 6885

VÉTEL - ELADÁS

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakatnál. Str. Ilarie Chendi 9., udvari raktárban. 6250

Ebédülő Smirna-szönyeget veszek sürgősen, készpénzért. Tempo bizományi üzlet. Arad, Fischer Eliz-palota.

Dióhálók, ebédlők,

kombinált szekrény, íróasztalok, esilárok, lüstitölt tölgy uriszoba, antik háló, bicdermayer üllő garnitúra, fiókos seoretair, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

Zálogkölcsonöket

közvetítünk. Előlegét adunk, zálogcéduláját olcsón visszavadjuk.

TEMPO bizományi üzlet, Fischer Eliz-palota.

Pianino 8000 leiert sürgősen eladó. Comisio biz-üzlet, Dacia-kávéház mellett. 6417

Használt fekete férfi téllkabát. középtermetre eladó. Str. Nicu Filipescu 5., kapu alatt balra. 6407

Jutányosan eladó 98x68 cm. kitünőállapotú löszormatrac. Fettik kárpitos, Scala-mozival szemben. 6412

INGATLAN

Házakat, telkeket, üres és butorozott lakásokat, pénzkölcsönöket előnyösen közvetít Engelné, Brassó. Str. Măcelariilor 6. Telefon 401. 6406

KÜLÖNFÉLÉK

Elveszett a Ioan Calvin-uccában. Saguna és református templom közötti utvonalon egy aktatáska borbélyszerszámmal. Megtaláló keretik Calea Saguna 152. sz. alatt jutalom ellenében leadni. Kötay Béla. 6410

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szönyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulatúrapapírt, ócskavasat, padlástolmit, — Vásárolok lakásban es padlástól heverő bármilynemű felesleges holmit, lim-tomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Gojdu-ucca 6.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.